

บทที่ ๒

ความหมาย ประเภท และประวัติความเป็นมาของวารสารทางการแพทย์

ความหมายของวารสาร

วารสารคือสิ่งพิมพ์ที่มีชื่อต่าง ๆ กัน พิมพ์ออกมาเป็นฉบับหรือเป็นตอนต่อเนื่องกัน มีกำหนดออกตามที่ตั้งไว้แน่นอน ในแต่ละฉบับมีบทความที่เขียนโดยนักเขียนหลายคน ในกรณีนี้โดยปกติไม่รวมหนังสือพิมพ์ บันทึกลง และรายงานการประชุม^๑

ประเภทของวารสาร

วารสารในลักษณะต่าง ๆ สามารถแบ่งออกได้เป็น ๓ ประเภทสำคัญ ดังนี้คือ

๑. วารสารของสมาคมและองค์การ ได้แก่ วารสารที่ออกโดยสมาคมองค์การต่าง ๆ รวมถึงรายงานการประชุม สิ่งพิมพ์รัฐบาลก็นับเนื่องเข้าในประเภทนี้ด้วย
๒. วารสารของบริษัทต่าง ๆ หมายถึงวารสารของบริษัท และหน่วยงานที่คล้ายคลึงกัน สิ่งพิมพ์ของบริษัทส่วนมากมักจะมีพิมพ์เป็นอภินันทนาการ และมีจำนวนการแจกจำกัด ลักษณะเนื้อหาบางฉบับจะลงข่าว เบ็ดเตล็ดและเรื่องราวบางอย่างเกี่ยวกับการค้าหรือโฆษณา วารสารของบริษัทบางแห่งอาจมีเนื้อหาภายในเล่มเป็นวิชาการอย่างเต็มที่
๓. วารสารทั่วไป วารสารประเภทนี้มีจำนวนมากที่สุด โดยมากมีครอบคลุมทุกแขนงวิชาความรู้ ตั้งแต่เรื่องทางวิชาการ เช่นวารสารเนเจอร์ (Nature) ไปจนถึงนิตยสารบันเทิงประเภทชายกามารมณ์ เป็นต้น^๒

^๑Elizabeth Thompson, A. L. A. Glossary of Library Terms (Chicago: A. L. A., 1967), p. 99.

^๒David Grenfell, Periodicals and Serials, Their Treatment in Special Libraries, 2d ed. (London: Aslib, 1965), pp. 1-3.

สิ่งตีพิมพ์ทางวิทยาศาสตร์การแพทย์มีอยู่หลายประเภทด้วยกัน มิใช่มีเพียงเฉพาะวารสารเท่านั้น เช่น วิทยานิพนธ์ หรือตำรา เป็นต้น โดยทั่วไปแล้วอาจจัดออกเป็น ๖ ประเภทที่สำคัญคือ

๑. สิ่งตีพิมพ์ปฐมภูมิ (Primary Publications) ได้แก่สิ่งตีพิมพ์ที่เผยแพร่ผลงานทางวิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ได้จากการวิจัย ผลงานนี้ไม่เคยได้รับการตีพิมพ์มาก่อน สิ่งตีพิมพ์ชนิดนี้รวมถึงวารสารวิจัย (Research Journals) วิทยานิพนธ์ (Theses) สิทธิบัตร (Patents) และหนังสือเฉพาะเรื่อง ((Monographs)

๒. สิ่งตีพิมพ์ทุติยภูมิ (Secondary Publications) คือสิ่งตีพิมพ์ซึ่งได้กลั่นกรองหรือเรียบเรียงเนื้อหาจากสิ่งตีพิมพ์ปฐมภูมิต่าง ๆ โดยได้ย่อและจัดประเภทไว้ เพื่อสะดวกแก่การตรวจค้น ตัวอย่างได้แก่ เอกสารรวมบทคัดย่อ (Abstracts) ต่าง ๆ ตรีชนี (Indexes)

๓. สิ่งตีพิมพ์ตติยภูมิ (Tertiary Publications) คือสิ่งตีพิมพ์ซึ่งมีรายงานและบทความปริทัศน์ (Reviews) ซึ่งนำเอาความรู้ที่ได้จากการวิจัยที่ได้ลงในสิ่งตีพิมพ์ปฐมภูมิแล้วมาย่อและวิจารณ์เปรียบเทียบกันเพื่อให้เห็นข้อสรุปและความก้าวหน้าใหม่ ๆ ทางวิทยาศาสตร์การแพทย์ ตัวอย่างของสิ่งตีพิมพ์เหล่านี้ เช่น Annual Review of Physiology

๔. คู่มือและพจนานุกรม (Handbooks and Dictionaries) คือหนังสือที่รวบรวมข้อมูล วิธีการ และคำนิยามต่าง ๆ ทางวิทยาศาสตร์การแพทย์ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันดีแล้ว เพื่อประโยชน์ในการศึกษาและวิจัยต่อไป

๕. ตำรา (Textbooks) คือหนังสือซึ่งว่าด้วยความรู้ในสาขาใดสาขาหนึ่ง เขียนขึ้นโดยมีข้อมูลที่ได้กลั่นกรองแล้วจากสิ่งตีพิมพ์ปฐมภูมิและอื่น ๆ โดยมีจุดประสงค์สำคัญเพื่อสอนให้รู้ถึงวิทยาศาสตร์การแพทย์ในสาขานั้นตามระดับต่าง ๆ แล้วแต่จุดประสงค์ของตำรา ลักษณะของตำรา ควรมีความหนาอย่างน้อย ๑๐๐ หน้ากระดาษพิมพ์ ประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ดังนี้คือ คำนำ สารบัญ สัญลักษณ์และคำย่อที่ใช้ในตำรา เนื้อเรื่อง ภาคผนวก เอกสารอ้างอิง หรือบรรณานุกรม คำอภิธานศัพท์ ตรีชนีหัวเรื่อง

๖. นิตยสาร (Magazines) คือสิ่งตีพิมพ์ที่มีเรื่องราวทางวิทยาศาสตร์การแพทย์สาขาต่าง ๆ สำหรับผู้อ่านทั่วไปที่อาจไม่ใช่บัณฑิตวิทยาศาสตร์ หรือไม่มีความรู้ความชำนาญในวิทยาศาสตร์การแพทย์สาขานั้น ๆ มากนัก มีเนื้อหาที่อ่านเข้าใจง่ายแม้จะขาดความรัดกุมและ

ความละเอียดลึกซึ้งไปบ้างก็ตาม จุดมุ่งหมายที่สำคัญของนิตยสารทางวิทยาศาสตร์การแพทย์คือ เพื่อเผยแพร่ความรู้และสร้างทัศนคติทางวิทยาศาสตร์การแพทย์ในประชาชนทั่วไป

วารสารทางวิทยาศาสตร์การแพทย์ เป็นสิ่งตีพิมพ์ที่ออกเป็นประจำตามกำหนดระยะเวลา อาจจัดอยู่ในสิ่งตีพิมพ์ประเภทปฐมภูมิหรือตติยภูมิก็ได้ แล้วแต่เนื้อหาของวารสารนั้น วารสารวิจัย (Research Journals) มีบทความและรายงานที่ได้มาจากผลของการวิจัยโดยตรง จัดเป็นสิ่งตีพิมพ์ปฐมภูมิ ส่วนวารสารปริทัศน์ (Review Journals) มีบทความที่รวบรวมย่อ และวิจารณ์ผลของการวิจัยจากแหล่งต่าง ๆ ไว้ จัดเป็นสิ่งตีพิมพ์ตติยภูมิ นอกจากนี้วารสารทางวิทยาศาสตร์การแพทย์บางเล่มได้จัดรูปเล่มและเนื้อหาให้อ่านง่าย จัดเป็นนิตยสารก็ได้

วารสารทางวิทยาศาสตร์การแพทย์อาจจำแนกได้เป็นสองพวกใหญ่ ๆ คือวารสารสำหรับผู้ที่อยู่ในวงการวิทยาศาสตร์การแพทย์สาขาใดสาขาหนึ่ง โดยอาจเป็นสิ่งตีพิมพ์ปฐมภูมิหรือตติยภูมิก็ได้ และวารสารสำหรับผู้่านทั่วไป ซึ่งอาจเรียกได้อีกอย่างหนึ่งว่านิตยสาร^๑

บทความทางวิชาการที่นำลงในวารสารวิทยาศาสตร์การแพทย์ แบ่งออกได้เป็น ๓ ประเภทใหญ่ ๆ คือ

๑. **นิพนธ์ต้นฉบับ (Original Article)** เป็นบทความที่มีผู้ใดคนหนึ่งได้ทำการศึกษาค้นคว้าหรือวิจัยเรื่องใดเรื่องหนึ่ง และได้ประสบผลสำเร็จเป็นบทความที่มีข้อมูล มีเหตุ มีผลที่แน่นอน

๒. **บทความทบทวน (Review Article)** เป็นเรื่องรวบรวมจากเอกสาร เรื่องประเภทนี้มีรายการเกี่ยวกับเอกสารต้นตอละเอียดและครบถ้วน

๓. **นิพนธ์พิเศษ (Special Article)** เป็นเรื่องที่มีผู้เขียนมีความรู้ลึกซึ้งมากในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง และนำเรื่องนั้น ๆ มาเขียนขึ้นในแง่ใดแง่หนึ่ง^๒

^๑สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, คู่มือการเตรียมบทความและรายงานทางวิทยาศาสตร์เพื่อตีพิมพ์ในวารสาร โดยคณะอนุกรรมการกลุ่มบรรณาธิการวารสารวิทยาศาสตร์ และสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (กรุงเทพมหานคร: บพิธ, ๒๕๒๒), หน้า ๕-๗.

^๒ประเสริฐ ทองเจริญ, "วิธีเขียนบทความทางวิทยาศาสตร์การแพทย์," วารสารของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ๑๘ (กรกฎาคม ๒๕๑๔): ๑๐๓-๑๐๔.

นอกจากบทความ ๓ ประเภทดังกล่าวนี้แล้วยังมีบทความย่ออื่น ๆ อีกคือ

ก. บทบรรณาธิการ (Editorial) เป็นการเขียนถึงปัญหาต่าง ๆ ที่กำลังประสบกันหรือจะประสบกันในอนาคต

ข. บทวิเคราะห์รายงาน (Analysis) เป็นการรวบรวมรายงานเฉพาะรายหรือเฉพาะกลุ่มแล้วนำมาวิเคราะห์เขียนเป็นรายงานเสนอต่อไปได้

ค. บทรายงาน (Report) คือรายงานหรือประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ

ง. บทวิจารณ์ (Commentary) ผู้เขียนบรรยายลักษณะและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับรายงาน บทความ ความเห็น หรือทฤษฎีอย่างใดอย่างหนึ่ง

จ. บทปกิณกะ (Miscellaneous) เป็นเรื่องและผู้เขียนคัดเฉพาะใจความสำคัญ ๆ เพียงสั้น ๆ เท่านั้น

ฉ. จดหมายถึงบรรณาธิการ (Letter to Editor) เป็นบทความที่แสดงความคิดเห็น การแจ้งผลงาน หรือการตั้งข้อสังเกตในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

ช. การย่อเอกสาร (Abstract) เป็นการเลือกเก็บเฉพาะแก่นของต้นเรื่องมาแสดงเพื่อให้ผู้อ่านทราบว่ามีส่วนสำคัญอะไรบ้าง หากผู้ใดมีความสนใจก็ต้องหา เอกสารต้นตอมาอ่านต่อไป

กำหนดออกของวารสาร

วารสารทุกประเภทมีกำหนดระยะเวลาในการจัดพิมพ์อย่างใดอย่างหนึ่งดังนี้

๑. รายวัน (อาจจะออกมากกว่าหนึ่งครั้งต่อวัน ในบางกรณีจะออกในวัน เสาร์ อาทิตย์ หรือวันจันทร์)

๒. รายสองครั้งต่อสัปดาห์ มีกำหนดออกสัปดาห์ละ ๒ ครั้ง โดยกำหนดวันออกแน่นอนปีหนึ่งมี ๑๐๔-๑๐๕ ฉบับ

๓. รายสัปดาห์ กำหนดออกสัปดาห์ละ ๑ ครั้ง โดยมีวันกำหนดออกแน่นอน ปีหนึ่งมี ๕๒ ฉบับ

๔. รายปี กำนหนดออกทุก ๆ ๒ สัปดาห์ ประมาณ ๒๖-๒๘ ฉบับต่อปี
๕. รายครึ่งเดือน มีกำหนดออก ๒ ครั้ง ต่อเดือน ปีละ ๒๔ ฉบับ ปกติกำหนดวันลงไปในแน่นอน เช่น วันที่ ๑ และ ๑๕ ของเดือน
๖. รายเดือน เดือนละ ๑ ฉบับ ปีหนึ่งออก ๑๒ ฉบับ
๗. ราย ๒ เดือน กำนหนดออกทุก ๆ ๒ เดือน ปีหนึ่งมี ๖ ฉบับ
๘. ราย ๓ เดือน กำนหนดออกทุก ๆ ๓ เดือน ปีหนึ่งมี ๔ ฉบับ
๙. รายปี ออกปีละฉบับ
๑๐. ราย ๒ หรือ ๓ ปี มีกำหนดออกทุก ๒ หรือ ๓ ปี
๑๑. รายไม่สม่ำเสมอ หรือรายสะดวง มีกำหนดออกไม่แน่นอน

ประวัติความเป็นมาของวารสารทางการแพทย์ของต่างประเทศ

ในบรรดาวัฒนธรรมที่มีในโลกปัจจุบันนี้ อาจกล่าวได้ว่าไม่มีสาขาใดมีจำนวนมากเท่ากับสาขาการแพทย์ โดยเฉพาะสิ่งพิมพ์ประเภทที่รู้จักกันดีในรูปวารสาร ทุก ๆ ประเทศจะมีวารสารในรูปแบบต่าง ๆ กัน เช่น วารสาร (Journal) วารสารโรงพยาบาล (Hospital Bulletin) หรือวารสารวิชาการของหน่วยงานรัฐบาลระดับชาติหรือระดับท้องถิ่น (Official Report) วารสารทางการแพทย์เพิ่งถือกำเนิดขึ้นเมื่อศตวรรษที่ ๑๗ แต่ได้เจริญก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็วมาก จนกระทั่งล้ำหน้าวารสารสาขาวิชาอื่น ๆ ทั้งหมด

ก่อนที่จะมีการพิมพ์เกิดขึ้น นักวิชาการได้แลกเปลี่ยนข่าวสารความรู้กันทางจดหมายหรือโดยการพบพูดจาเป็นส่วนตัว นักวิชาการโดยมากมักเดินทางไปมาระหว่างสำนักวิชาการเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และด้วยการติดต่อเป็นส่วนตัว เช่นนี้ทำให้ความรู้ในสาขาต่าง ๆ

เจริญก้าวหน้ามาก^๑

การติดต่อสื่อสารโดยทางจดหมายมีข้อจำกัดคือ ทำให้ในกลุ่มคนจำนวนไม่มาก ทำให้เกิดเป็นอุปสรรค ในการที่จะเผยแพร่ความรู้และความคิดใหม่ ๆ แก่กลุ่มคนเป็นจำนวนมากอย่างรวดเร็ว อีกประการรูปแบบการติดต่อด้วยจดหมายมักส่งไปให้บุคคลที่คุ้นเคย ทำให้ไม่มีการวิจารณ์หรือโต้แย้งเกี่ยวกับข้อความที่ส่งไป ฉะนั้นจึงปรากฏว่ามักไม่ใคร่มีข้อโต้แย้งเกี่ยวกับบรรดาทฤษฎีต่าง ๆ ที่ยังไม่ดีพอ^๒

เมื่อมีการพิมพ์เกิดขึ้น จึงช่วยให้ข้อความที่เขียนแพร่หลายไปได้อย่างกว้างขวางและเมื่อมีการรวมกลุ่มจัดตั้งเป็นสมาคมทางวิชาการขึ้น จึงเป็นเหตุให้เกิดวารสารทางวิชาการตามมา วารสารในตอนแรกออกมาในรูปแบบของรายงาน การประชุมของสมาคมต่าง ๆ และวารสารเหล่านี้ส่วนมากจะมีหน้าที่โต้ตอบจดหมาย ซึ่งเป็นการคงแบบวิธีการเผยแพร่ข่าวสารสมัยเดิมไว้ ปัจจุบันคอลัมน์โต้ตอบจดหมายยังคงพบได้ในวารสารการแพทย์ที่สำคัญ ๆ เช่น วารสารเนเจอร์ (Nature)^๓ เป็นต้น

วารสาร ๒ เล่มคือ ฌูนาล เดส์ซาวองส์ (Journal des Sçavans) ของชาโล และ ฟิლოსอโฟฟิคัล ทรานแซกชันส์ (Philosophical Transactions) ของโอลเดน เบิร์ก ถือได้ว่าเป็นแบบอย่างที่สำคัญของการจัดออกวารสารทางการแพทย์เล่มอื่น ๆ ^๔

วารสารทางการแพทย์ที่ออกในศตวรรษที่ ๑๗ และต้นศตวรรษที่ ๑๘ ส่วนมากมักประสบอุปสรรคต่าง ๆ ทำให้ออกมาได้เพียง ๑ หรือ ๒ ปี ก็ต้องหยุด หรือบางเล่มต้องหยุดพิมพ์

^๑John L. Thornton, Scientific Books Libraries and Collectors; a Study of Bibliography and the Book Trade in Relation to Science, 3d ed., rev. (London: Library Association 1971), p. 277.

^๒Ibid.

^๓J. R. Porter, "The Scientific Journal: 300th Anniversary," Bacteriological Reviews 28 (September 1964): 216.

^๔Ibid., p. 224.

หลังจากออกมาได้เพียง ๑ หรือ ๒ ฉบับเท่านั้น

เหตุผลที่ทำให้วารสารเหล่านั้นไม่สามารถออกได้อย่างราบรื่น เพราะขาดการสนับสนุนจากสมาคม และสมาคมทางด้านการแพทย์และวิทยาศาสตร์ เพิ่งเริ่มจัดตั้งขึ้นราวกลางศตวรรษที่ ๑๘

วารสารการแพทย์ยุคเริ่มแรกทั้งช่วงศตวรรษที่ ๑๗ และศตวรรษที่ ๑๘ มักได้รับการแปลเป็นภาษาอื่น ๆ และมีการพิมพ์ซ้ำเฉพาะบางส่วน หรือตลอดทั้งเล่ม (Volume)

ในศตวรรษที่ ๑๘ มีสมาคมแพทย์เพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็ว โรงพยาบาลมีมากขึ้น และโรงพยาบาลต่างเริ่มจัดพิมพ์วารสารที่มีคุณค่าออกมา ห้องสมุดแพทย์ซึ่งเดิมเป็นเพียงที่เก็บหนังสือเก่า ๆ ทางด้านการแพทย์ ได้เริ่มกลายเป็นแหล่งช่วยเหลือในการทำงานวิจัยและจำนวนวารสารทางการแพทย์ ได้เพิ่มขึ้นอย่างมากมาย^๑

วารสารทางการแพทย์เจริญก้าวหน้าอย่างมากในศตวรรษที่ ๑๙ และ ๒๐ วรรณกรรมทางด้านการแพทย์โดยมากเสนอออกมาในรูปของวารสาร ข้อดีของการเสนอความรู้ทางการแพทย์ในรูปวารสารคือ วารสารสามารถจัดพิมพ์ได้อย่างรวดเร็ว และมีจำนวนพิมพ์เผยแพร่ มาก สิ่งเหล่านี้ทำให้วารสารได้เปรียบหนังสือเล่มเป็นอันมาก

ช่วงศตวรรษที่ ๒๐ วารสารทางการแพทย์ก้าวหน้ามาก มีจำนวนการจัดพิมพ์เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว และช่วงนี้วารสารทางการแพทย์เริ่มจัดทำในลักษณะเฉพาะสาขาวิชา

ปัจจุบันกล่าวได้ว่ามีวารสารทางการแพทย์ครอบคลุมทุกแขนงวิชา^๒ และในด้านผู้จัดทำ ผู้ผลิตวารสาร ได้มีวารสารการแพทย์ฉบับภาษาต่าง ๆ เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมากด้วย^๓

006860

^๑Fielding H. Garrison, "The Medical and Scientific Periodicals of the Seventeenth and Eighteenth Centuries," Bulletin of the Institute of the History of Medicine 2 (July 1934): 297.

^๒Ibid., p. 343.

^๓Esteele Brodman, "Medical Periodicals," Library Trends 10 (1962): 382.

ประวัติศาสตร์ทางการแพทย์ของประเทศฝรั่งเศส

วารสารทางการแพทย์ฉบับแรกของประเทศฝรั่งเศส ซึ่งนับได้ว่าเป็นวารสารทางการแพทย์ฉบับแรกในยุโรปด้วยคือ วารสารชื่อ ฌูนาล เดส์ ซาฟองส์ (Journal des Sçavans) พิมพ์ที่กรุงปารีส เมื่อวันที่ ๕ มกราคม คริสตศักราช ๑๖๖๔ และใช้ชื่อนี้มาจนกระทั่งถึงปีที่ ๑๑๑ คริสตศักราช ๑๗๗๕ วารสารเล่มนี้ จัดพิมพ์โดย เดอนี เดอ ซาโล (Denis de Sallo) ซึ่งใช้นามแฝงว่า ซิเออร์ เดอ เฮดูวิลล์ (Sieur de Hédouville) วารสารมีความหนา ๒๐ หน้า ภายในมีบทความ ๑๐ เรื่อง พร้อมทั้งมีจดหมายและบันทึกต่าง ๆ^๑

ในช่วงระหว่างการปฏิวัติฝรั่งเศส ฌูนาล เดส์ ซาฟองส์ ถูกห้ามไม่ให้พิมพ์ แต่ต่อมาได้กลับมาพิมพ์ใหม่อีกเมื่อปีคริสตศักราช ๑๘๑๖ ภายใต้การอุปถัมภ์ของสถาบันแห่งฝรั่งเศส และได้เปลี่ยนชื่อวารสารเป็น ฌูนาล เดส์ ซาฟองส์ (Journal des Savants)

วัตถุประสงค์ของการจัดออกวารสารชื่อนี้ คือ เพื่อเผยแพร่ข่าวสารที่จัดพิมพ์ในยุโรป เพื่อเสนอสาระสังเขปของนักเขียนที่มีชื่อเสียง และเพื่อเผยแพร่ผลงานทดลองในด้านฟิสิกซ์ เคมี กายวิภาคศาสตร์ วรรณคดี และปรัชญา ตลอดจนเป็นสื่อกลางถ่ายทอดเรื่องราวที่น่าสนใจต่อผู้อ่าน^๒

หลังจากวารสารออกได้เพียง ๓ เดือน คือถึงแค่ฉบับที่ ๑๓ เนื่องจากถูกวิจารณ์อย่างรุนแรง ซาโลจึงถูกถอนสิทธิ์ ไม่ให้จัดพิมพ์ต่อไป^๓ วารสารเล่มนี้มาจัดพิมพ์ใหม่อีกเมื่อวันที่ ๔ มกราคม คริสตศักราช ๑๘๖๖ ภายใต้การอำนวยการของ แอบเบ กาลลัว (Abbe Gallois) ซึ่งเป็นผู้ร่วมงานคนหนึ่งของซาโล ฌูนาล เดส์ ซาฟองส์ นี้เป็นวารสารแม่แบบของวารสารทางการแพทย์เล่มต่อ ๆ มา

วารสารทางการแพทย์ที่พิมพ์ด้วยภาษาพื้นเมือง (Vernacular) เป็นเล่มแรกของฝรั่งเศสคือ นูแวลล์ เดคูแวย์ ซูร์ ทูตส์ เล ปาติส์ เดอ ลา เมดิซีน (Nouvelles Découvertes

^๑John L. Thornton, Scientific Books Libraries and Collectors;... p. 282.

^๒J. R. Porter, "The Scientific Journal: 300th Anniversary," p. 218.

^๓Ibid., p. 220.

sur Toutes les Parties de la Medicine) ซึ่งจัดพิมพ์ระหว่างปีคริสตศักราช ๑๖๗๙-๑๖๘๓ จัดทำโดย นิโคลาส เดอ เบลีย์ (Nicolas de Blegny)

ในปีคริสตศักราช ๑๗๕๔ มีวารสารชื่อ ฌูแนล เดอ เมดติซิน ชิรุยี เอ ฟาร์มาซี (Journal de Medicine, Chirurgie et Pharmacie) ส่วนวารสารทางการแพทย์เล่มอื่น ๆ มีวารสารชื่อ กาแซท เดอ เมดติซิน (Gazette de Medicine) เริ่มพิมพ์ตั้งแต่ปีคริสตศักราช ๑๗๖๑-๑๗๙๒ วารสาร กาแซท เดอ ซังเต้ (Gazette de Santé) เริ่มพิมพ์ในปีคริสตศักราช ๑๗๗๓ และออกต่อมาจนถึงปีคริสตศักราช ๑๘๒๙ และเปลี่ยนชื่อเป็น กาแซท เมดติคัล เดอ ปารีส (Gazette Medical de Paris)

ประวัติวารสารทางการแพทย์ของประเทศอังกฤษ

รอยัล โซไซตี้ (Royal Society) ของลอนดอน ก่อตั้งขึ้นเมื่อปีคริสตศักราช ๑๖๖๐ เป็นสมาคมวิทยาศาสตร์ที่เก่าแก่ที่สุดในยุโรป ได้จัดออกวารสารที่ชื่อว่า ฟิლოს โซฟิคัล ทรานส์แซคชันส์ (Philosophical Transactions) ขึ้นเมื่อวันจันทร์ที่ ๖ มีนาคม คริสตศักราช ๑๖๖๕ เป็นเวลา ๒ เดือนหลังจากที่ฝรั่งเศสได้จัดพิมพ์วารสารทางการแพทย์ฉบับแรกออกมา ฟิლოსโซฟิคัล ทรานส์แซคชันส์ มีกำหนดออกทุกวันจันทร์ของเดือน เล่มแรกมีความหนา ๑๖ หน้า ประกอบด้วยบทความ ๔ เรื่อง^๑

วารสารฟิლოსโซฟิคัล ทรานส์แซคชันส์ จัดพิมพ์โดย เฮนรี โอลเดนเบิร์ก (Henry Oldenburg) ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบด้านการเงินมาตั้งแต่ระยะต้น จนถึงปีคริสตศักราช ๑๖๗๖ เขาจึงได้ออวารสารมาเป็นของรอยัล โซไซตี้ อย่างเป็นทางการ วารสารเล่มนี้นับได้ว่าเป็นวารสารฉบับแรกของอังกฤษที่ลงเรื่องราวทางด้านทางการแพทย์ จัดดำเนินการตามแบบอย่างของวารสาร ฌูแนล เดอ เมดติซิน

ฟิლოსโซฟิคัล ทรานส์แซคชันส์ ได้รับเกียรติให้พิมพ์ผลงานทางด้านทางการแพทย์ของบุคคลสำคัญ ๆ เช่น โลเวอร์ (Lower) ฮุก (Hooke) ลีเวนฮอก (Leeuwenhoek)

^๑Ibid., p. 221.

พริสทลีย์ (Priestly) และฮันเตอร์ (Hunter) เป็นต้น วารสารนี้ได้หยุดออกเมื่อฉบับที่ ๑๕๒ และได้มาจัดพิมพ์ต่อใหม่เป็นฉบับที่ ๑๕๓ เมื่อเดือนมกราคม คริสตศักราช ๑๖๘๒-๑๖๘๓^๑ งานเขียนที่ลงพิมพ์ในวารสารเล่มนี้ จำนวนมากกว่า ๘๒ ชิ้น ได้รับการยกย่องจาก Garrison Morton Bibliography ว่ามีคุณค่าทางด้านประวัติศาสตร์การแพทย์

วารสารทางการแพทย์ฉบับแรกของอังกฤษ คือ เมดิซีน่า อูริโอซา (Medicina Curiosa) พิมพ์ออกมาเมื่อวันที่ ๑๗ มิถุนายน คริสตศักราช ๑๖๘๔ ออกมาได้เพียง ๒ ฉบับ ก็หยุดออก คือออกฉบับแรกเมื่อ ๑๗ มิถุนายน คริสตศักราช ๑๖๘๔ และฉบับที่สองเมื่อ ๒๓ ตุลาคม คริสตศักราช ๑๖๘๔ ส่วนวารสารทางการแพทย์ของอังกฤษ ในช่วงศตวรรษที่ ๑๗ เล่มอื่น ๆ มี ฮิปโปเครติส ไรเดนส์ (Hippocrates Ridens) ซึ่งจัดพิมพ์และหยุดออกในปีเดียวกันคือ ปีคริสตศักราช ๑๖๘๖ วารสารฟอร์เรน เมดทิคัล รีวิว (Foreign Medical Review) พิมพ์ระหว่างปีคริสตศักราช ๑๗๗๙-๑๘๘๐ วารสารลอนดอน เมดทิคัล (London Medical Journal) พิมพ์ระหว่างปีคริสตศักราช ๑๗๘๐-๑๘๐๐

วงการวารสารทางการแพทย์ของอังกฤษได้ตื่นตัวขึ้นมาในปีคริสตศักราช ๑๘๒๓ เนื่องจากการออกวารสารชื่อ แลนเซต (Lancet) ของโทมัส เวคเลย์ (Thomas Wakeley) ขึ้น นับเป็นวารสารที่เด่นมีชื่อเสียงได้รับการยกย่องไปทั่วสหราชอาณาจักร ตลอดจนประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก วารสารพรินซิเพิล เมดทิคัล แอนด์ เซอร์จิคัล (Provincial Medical and Surgical Journal) พิมพ์ออกมาระหว่างปีคริสตศักราช ๑๘๔๐-๑๘๕๒

ในปีคริสตศักราช ๑๘๕๗ มีการจัดออกวารสารชื่อ วารสารบริติช เมดทิคัล (British Medical Journal) ซึ่งเป็นวารสารของสมาคมแพทย์อังกฤษ วารสารนี้มีชื่อเสียงไปทั่วโลก ปีคริสตศักราช ๑๘๖๘ จัดพิมพ์วารสารชื่อ พราคติชันเนอร์ (Practitioner) และวารสาร เนเจอร์ (Nature) ซึ่งเป็นวารสารที่เสนอเรื่องราวเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ทั่ว ๆ ไป

^๑John L. Thornton, Scientific Books Libraries and Collectors,...

ได้รับการจัดพิมพ์เมื่อ วันที่ ๔ พฤศจิกายน คริสต์ศักราช ๑๘๖๔ กำหนดออกรายสัปดาห์^๑

ประวัติวารสารทางการแพทย์ของประเทศสหรัฐอเมริกา

ในยุคเริ่มแรก วรรณกรรมด้านการแพทย์ของอเมริกาประกอบไปด้วยสิ่งพิมพ์ซ้ำ (Reprints) งานแปล (Translations) หรือการลอกแบบของวารสารจากยุโรป การจัดตั้งสมาคมการแพทย์ในสหรัฐอเมริกา ประกอบกับความต้องการที่จะมีการติดต่อที่ดีกว่าเดิม ระหว่างแพทย์ในประเทศ ทำให้เกิดวารสารการแพทย์อเมริกันฉบับแรกขึ้นอย่างแท้จริง

วารสารทางการแพทย์ของสหรัฐอเมริกาฉบับแรกเกิดจากความคิดริเริ่มของนายแพทย์หนุ่มโสด แห่งเมืองนิวยอร์ก สามคนชื่อ ซามูเอล ลาธัม มิทชิล (Samuel Latham Mitchill) แห่งวิทยาลัยโคลัมเบีย เอ็ดเวิร์ด มิลเลอร์ (Edward Miller) อยู่ที่ ๑๕๘ บรอดเวย์ และ ฮิลู ฮับบาร์ด สมิธ (Elihu Hubbard Smith) อยู่ที่ ๔๕ ถนนไน^๒ นายแพทย์ทั้งสามคนปรึกษากัน และเห็นว่าถึงเวลาที่จะมีวารสารทางการแพทย์ สำหรับแจ้งข่าวเกี่ยวกับโรคระบาดโดยเฉพาะโรคไข้เหลือง (Yellow Fever) เขาต้องการให้วารสารของเขา มีคอลัมน์ต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้ คือ โรคประจำท้องถิ่น สัตวแพทย์ แมลงมีพิษ สัตว์ป่า พืช ภาวะอากาศรวมทั้งทิศทางและความแรงของลม และปริมาณไฟฟ้า โรคซึ่งรักษาได้ในส่วนต่าง ๆ ของสหรัฐอเมริกา ประวัติและรายงานโรค โรคที่เกิดจากอาชีพ วัสดุการใหม่ ๆ ในการรักษาโรค ข่าวที่น่าสนใจเกี่ยวกับแร่ธาตุ พืช และสัตว์ในสหรัฐอเมริกา ประวัติแพทย์ชาวอเมริกัน จำนวนจุลสารและหนังสือทางการแพทย์ของสหรัฐอเมริกาสมัยเริ่มแรก การวิจารณ์สิ่งพิมพ์ทางการแพทย์ใหม่ ๆ ของสหรัฐอเมริกา และข่าวการแพทย์

^๑Bernard Houghton, Scientific Periodicals: Their Historical Development, Characteristics and Control (London: Clive Bingley, 1975), p. 26.

^๒Victor Robinson, "The Early Medical Journals of American: Founded During the Quarter-Century 1797-1822," Medical Life 36 (November 1929): 554

ตอนเริ่มแรกผู้จัดทำทั้งสามปรึกษาว่าควรจะทำวารสารเป็นรายปีหรือราย ๓ เดือน ในที่สุดตกลงว่าควรจะทำออกปีละ ๔ ฉบับ ความล่าช้าเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ และเป็นเรื่องธรรมดาของการจัดทำวารสารฉบับแรก ในที่สุดวารสารทางการแพทย์ฉบับแรกของสหรัฐอเมริกาได้ถือกำเนิดขึ้นมาเมื่อวันที่ ๒๖ กรกฎาคม คริสตศักราช ๑๗๘๗ วารสารฉบับแรกนี้จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์ แอนด์ เจ ซอร์ดส์ (T. & J. Swords) ใช้ชื่อว่า เมดคัล เรพโซิทอรี^๑ (Medical Repository)

เป็นที่น่าสังเกตคือ ในคริสตศักราช ๑๗๕๐ บริษัทแมคคลีน แห่งนิวยอร์ก (J. Mclean & Co. of New York) ได้จัดพิมพ์วารสารชื่อ "A Journal of the Practice of Medicine and Surgery and Pharmacy in the Military Hospitals of France" แต่วารสารเล่มนี้เป็นเพียงส่วนเดียวที่ได้แปลมาจากวารสารภาษาฝรั่งเศสชื่อ "Journal de Médecine Militaire" ซึ่งออกที่กรุงปารีส เมื่อปีคริสตศักราช ๑๗๘๒-๑๗๘๘ จึงถือได้ว่าไม่ได้ริเริ่มจัดทำขึ้นเอง วารสารเล่มนี้ได้รับความสนใจจากศัลยแพทย์ทหารมาก แต่ว่าลักษณะรูปเล่มเป็นสิ่งพิมพ์ซ้ำ (Reprints) และเป็นการแปลมากกว่าจะเป็นรูปวารสาร

วารสารเมดคัล เรพโซิทอรี ได้รับการสนใจและบอกรับอย่างกว้างขวางจากบรรดาแพทย์ชั้นนำจากทุกส่วนของสหรัฐอเมริกา โดยมีคนสำคัญ เช่น โนอาห์ เวบสเตอร์ (Noah Webster) เจมส์ เคนท์ (James Kent) และเดอวิท์ คลินตัน (Dewitt Clinton) ให้การสนับสนุน ไม่เพียงแต่เป็นวารสารทางการแพทย์อเมริกันฉบับแรกเท่านั้น แต่เมดคัล เรพโซิทอรี ยังเป็นตัวแทนทั้งหมดของวรรณกรรมด้านอาชีพแพทย์ระหว่างศตวรรษที่ ๑๘ ดังขณะที่เมื่อปลายคริสตศักราช ๑๘๐๓ เมื่อจอห์น คอนราด ออตโต (John Conrad Otto) แห่งเมืองทิลาเคิลเพีย เขียนเรื่องโลหิตออกไม่หยุด เพราะเลือดไม่จับก้อน (Hemophilia) เขาได้ส่งไปลงในวารสารเมดคัล เรพโซิทอรี เพียงเหตุผลธรรมดาที่ว่าไม่มีวารสารอื่นใดอีกแล้วในประเทศ ก่อนหน้าที่จะมีวารสารเมดคัล เรพโซิทอรีนั้น แพทย์ต่างเก็บเรื่องราวความรู้ไว้ในสมองของตน หรือในต้นฉบับ หรือส่งเรื่องราวต่าง ๆ ไปลงพิมพ์ในวารสาร

^๑Ibid.

ที่ยุโรป วารสารเมคคิอัล เรฟโพซิททอรี ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้น คือแพทย์ไม่ต้องส่งเรื่อง ไปลงวารสารต่างประเทศ และวารสารเล่มแรกนี้ได้ตีพิมพ์เรื่องการค้นคว้าที่สำคัญหลายอย่าง อาทิเช่น ในเล่ม ริชาร์ด เบเล (Richard Baley) ได้ชี้ให้เห็นความแตกต่างระหว่างโรคชาง และโรคคอตีบ ค้นพบการตรวจศพ จอห์น สเตอร์นส์ (John Stearns) ได้แนะนำถึงการใช้อยา ีปมดลูก (Ergot) ในเด็กแรกเกิด

สำหรับบรรณาธิการทั้งสามคนมีสิ่งที่น่าสนใจมาก คนแรกคือ ซามูเอล ลาธัม มิทชิล (เกิดปีคริสตศักราช ๑๗๖๔-๑๘๓๑) เป็นทั้งนักเขียน นักวิชาการ และนักพูด ได้เป็นศาสตราจารย์ ในวิทยาลัยโคลัมเบีย ตั้งแต่อายุได้เพียงยี่สิบเศษ ๆ เท่านั้น เอ็ดเวิร์ด มิลเลอร์ (เกิดปีคริสตศักราช ๑๗๖๐-๑๘๑๒) เป็นเพื่อนกับซามูเอล ลาธัม มิทชิล เป็นแพทย์ที่ขยันมาก งานเขียนส่วนใหญ่ของเขาเกี่ยวกับโรคที่น่ากลัวที่สุดในอเมริกาในช่วงเวลานั้น คือ โรคไข้เหลือง มิลเลอร์พบกับผู้ป่วยโรคไข้เหลืองทั้งในโรงพยาบาลและในครอบครัวของเขาด้วย คือ พี่ชายคนรองของเขาตาย ด้วยโรคไข้เหลือง บรรณาธิการที่อายุน้อยที่สุดในบรรดาบรรณาธิการสามคน คือ ฮิลลี ฮัมบาร์ด สมิธ (เกิดปีคริสตศักราช ๑๗๗๑-๑๗๘๘) ความคิดที่จะทำวารสารทางการแพทย์ขึ้นนั้น เริ่มต้นมาจากบุคคลผู้นี้ สมิธเป็นคนรัฐคอนเนคติกัท เข้ามหาวิทยาลัยเยล ตั้งแต่อายุ ๑๑ ปี และจบการศึกษา เมื่ออายุ ๑๔ ปี เริ่มทำงานด้านการแพทย์เมื่ออายุ ๑๘ ปี เขาพักอยู่ใกล้กับโบสถ์ทรินิตี ที่เลขที่ ๔๔ ถนนโพนี ซึ่งเป็นถนนที่สวยที่สุดในเมืองนิวยอร์ก เขาป่วยและตายด้วยโรคดีซ่าน (Jaundice) เมื่ออายุเพียง ๒๗ ปี และวารสารเมคคิอัล เรฟโพซิททอรี กำลังออกเป็นเล่มที่สอง

เมืองฟิลาเดลเฟีย เป็นเมืองที่ใหญ่ที่สุดในสหรัฐอเมริกาขณะนั้น และเป็นศูนย์กลางทาง ด้านการค้า วัฒนธรรม และการแพทย์ ขณะที่นิวยอร์ก ประสบกับโรคไข้เหลือง ที่เมือง ฟิลาเดลเฟีย ต้องผจญกับยุงซึ่งนำโรคกาฬโรคมาให้ ความร้ายกาจของโรคนี้สามารถเทียบได้ กับ Athenian Plague^๑ และ Black Death^๒ สมัยยุคกลางทีเดียว ชาวเมืองล้มตายไป เป็นจำนวนมาก ช่วงที่วุ่นวายนี้เป็นช่วงที่มีการออกวารสารทางการแพทย์ฉบับแรกขึ้นในสหรัฐอเมริกา ที่ชื่อ เมคคิอัล เรฟโพซิททอรี โดยปราศจากคู่แข่งขึ้นได้ ๗ เล่มแล้ว แต่อย่างไร ก็ตาม ในปีคริสตศักราช ๑๘๐๔ มีศาสตราจารย์สองคน แห่งเมืองฟิลาเดลเฟียได้เป็นบรรณาธิการ

^๑Athenian Plague กาฬโรคที่เกิดสมัยกรีกโบราณ

^๒Black Death กาฬโรคที่ระบาดในทวีปเอเชียและยุโรปช่วงศตวรรษที่ ๑๔

วารสารทางการแพทย์ ๒ เล่ม คนแรกคือ จอห์น เรดแมน โคกซ์ (John Redman Coxe) ได้จัดออกวารสารทางการแพทย์เล่มที่สองของสหรัฐอเมริกา ชื่อ ฟิลาเดลเฟีย เมดดิคัล มิวเซียม (Philadelphia Medical Museum) และเบนจามิน สมิธ บาร์ตัน (Benjamin Smith Barton) ได้ออกวารสารชื่อ ฟิลาเดลเฟีย เมดดิคัล แอนด์ ฟิซิคัล (Philadelphia Medical and Physical Journal) นับได้ว่าโคกซ์เป็นผู้ก่อตั้งวารสารทางการแพทย์ขึ้นในฟิลาเดลเฟีย เป็นผู้ดำเนินการฉีดวัคซีนเข้ามาใช้ โคกซ์ต่อสู้เรื่องวัคซีน เขียนหนังสือเกี่ยวกับเรื่องวัคซีนและเป็นตัวอย่างในการฉีดวัคซีนให้ตัวเอง และฉีกรให้ลูกชายที่ชื่อ เอ็ดเวิร์ด เจนเนอร์ โคกซ์เป็นแพทย์ที่มีความรู้มากที่สุดคนหนึ่งในยุคนั้น เขามีห้องสมุดส่วนตัวที่ใหญ่ที่สุดในประเทศ มีหนังสือประมาณ ๑๕,๐๐๐ เล่ม โคกซ์ทำหน้าที่เป็นบรรณาธิการที่ดี ทำให้บรรดาแพทย์ชั้นนำในเมืองฟิลาเดลเฟีย ชิงนำโดย เบนจามิน รัช (Benjamin Rush) ส่งเรื่องมาลงในวารสารของเขา และเรื่องส่วนใหญ่จะเกี่ยวกับโรคไข้เหลือง

วารสารฟิลาเดลเฟีย เมดดิคัล มิวเซียม ออกเมื่อวันที่ ๑๗ กันยายน คริสตศักราช ๑๘๐๔ กำหนดออกราย ๓ เดือน และหยุดออกเมื่อเล่มที่ ๗ คริสตศักราช ๑๘๑๑ สองเดือนต่อมาหลังจากที่โคกซ์ออกวารสารชื่อ ฟิลาเดลเฟีย เมดดิคัล มิวเซียม เบนจามิน สมิธ บาร์ตัน ได้จัดออกวารสารชื่อ ฟิลาเดลเฟีย เมดดิคัล แอนด์ ฟิซิคัล ซึ่งนับเป็นวารสารเล่มที่ ๓ ในสหรัฐอเมริกา เบนจามิน สมิธ บาร์ตัน ได้ชื่อว่าเป็นบิดาของอเมริกัน มาเตเรีย เมดิกา (Materia Medica) วารสารฟิลาเดลเฟีย เมดดิคัล แอนด์ ฟิซิคัล มีกำหนดออกไม่แน่นอน เริ่มจัดพิมพ์ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน คริสตศักราช ๑๘๐๔ ถึงเดือนพฤษภาคม คริสตศักราช ๑๘๐๙ วารสารเล่มที่สี่ของสหรัฐอเมริกา และเป็นเล่มแรกที่ย่อลงในเมืองบอสตัน รัฐแมสซาชูเซตส์ เมื่อปีคริสตศักราช ๑๘๐๖ คือ เมดดิคัล แอนด์ อกริคัลเจอร์ล รีจิสเตอร์ (Medical and Agricultural Register) วารสารชื่อนี้เริ่มออกตั้งแต่เดือนมกราคม คริสตศักราช ๑๘๐๖ และเลิกออกเมื่อเดือนธันวาคม คริสตศักราช ๑๘๐๗ เป็นวารสารที่มีเนื้อหาทางด้านการเกษตร

มากกว่าการแพทย์ วารสารทางการแพทย์ชื่อที่ห้า ออกทางตอนใต้ของสหรัฐอเมริกา ที่เมือง บัลติมอร์ ในรัฐแมริแลนด์ ชื่อว่า บัลติมอร์ เมดติคัล แอนด์ ฟิสิคัล เรคคอร์ดเตอร์ (Baltimore Medical and Physical Recorder) ผู้จัดทำคือ โทเบียส วัตกินส์ (Tobias Watkins) วารสารชื่อนี้มีระยะเวลาออกอยู่ในช่วงสั้นเท่านั้น คือตั้งแต่เดือนเมษายน คริสตศักราช ๑๘๐๘ ถึงเดือนสิงหาคม คริสตศักราช ๑๘๐๙ ต่อมาในปีคริสตศักราช ๑๘๐๙ มีวารสารออกมาอีกชื่อ นิวยอร์ก เมดติคัล แอนด์ ฟิლოსอโฟฟิคัล เจอร์นัล แอนด์ รีวิว (New York Medical and Philosophical Journal and Review) กำหนดออกปีละ ๒ ฉบับ ผู้จัดทำคือ เบนจามิน เดอ วิท (Benjamin DeWitt) และ เจ ออกลุสตีนิ สมิธ (J. Augustine Smith) ทั้งสองคนเป็นศาสตราจารย์อยู่ที่มหาวิทยาลัยแห่งรัฐนิวยอร์ก วารสารเล่มนี้หยุดออก เมื่อฉบับปีที่ ๓ คริสตศักราช ๑๘๑๑ วารสารเล่มต่อมาคือ ออเมริกัน เมดติคัล แอนด์ ฟิლოსอโฟฟิคัล รีจิสเตอร์ (American Medical and Philosophical Register) ออกเมื่อปีคริสตศักราช ๑๘๑๐ ถึงคริสตศักราช ๑๘๑๔ ราย ๓ เดือน จัดออกโดย เดวิด โฮแซค (David Hosacks) และจอห์น ดับบลิว ฟรานซิส (John W. Francis)

ในช่วงสิบปีที่สองของศตวรรษที่ ๑๙ มีวารสารออกมามากขึ้น แต่ส่วนใหญ่ไม่มีใครมีความสำคัญ กล่าวโดยทั่วไปวารสารในยุคแรกมีเนื้อหาต่าง ๆ กันไปเป็นบทความเกี่ยวกับธรรมชาติวิทยา เนื้อหาวิชาด้านอุตุนิยมวิทยา ธรณีวิทยา แมลง พืชของสหรัฐอเมริกา และ แพทย์ศาสตร์ สำหรับด้านการแพทย์เนื้อหาส่วนใหญ่จะเกี่ยวกับเรื่องอาการไข้ รายงานโรค การสังเกต และทฤษฎี รวมทั้งบทวิจารณ์สิ่งพิมพ์ของสหรัฐอเมริกาและต่างประเทศ ชาวเบ็คเตลิค ชาวโรงพยาบาล และสถิติการแพทย์

ในสมัยเริ่มแรกที่มีวารสารทางการแพทย์ในสหรัฐอเมริกา ขนาดมาตรฐานของวารสารจะอยู่ในขนาด ๕" X ๘" หรือ ๖" X ๙" มีความหนาประมาณ ๔๐๐ หน้า ปกหุ้ม

Myrl Ebert, "The Rise and Development of the American Medical Periodical 1797-1850," Bulletin of Medical Library Association 40 (July 1952): 249.

ด้วยหนึ่ง ลักษณะของวารสารยุคนั้น คล้ายหนังสือมากกว่าจะเป็นวารสารดังเช่นยุคปัจจุบัน และยิ่งไปกว่านั้น ถ้าวารสารเล่มใดได้รับความนิยมมากจะมีการพิมพ์ซ้ำในเวลาต่อมา ทำเหมือนกับหนังสือทีเดียว ตัวอย่างเช่น วารสาร ๒ ปีแรก ของเมดติคัล เรฟโพซิททอรี ได้รับการพิมพ์ซ้ำในปีคริสต์ศักราช ๑๘๐๐ และต่อมาพิมพ์อีกในปีคริสต์ศักราช ๑๘๐๔-๑๘๐๕ และวารสารฉบับปีแรกของอเมริกัน เมดติคัล แอนด์ ซัลจิสเวิลฟีคัล รีจิสเตอร์ พิมพ์เป็นครั้งที่สอง ในปีที่มีการออกวารสารชื่อนี้ได้เป็นที่สี่แล้ว^๑

เมื่อเดือนมกราคม คริสต์ศักราช ๑๘๑๔ มีวารสารออกใหม่อีกชื่อ นิตยสารนิวยอร์ก เมดติคัล (New York Medical Magazine) ออกเป็นรายปี โดยริมมอดต์ (V. Mott) แต่ออกได้ไม่นานนักก็หยุดออกเมื่อปีคริสต์ศักราช ๑๘๑๕ ช่วงระยะเวลานี้ในสหรัฐอเมริกาไม่มีวารสารทางการแพทย์ออกมาอีกเลย จนกระทั่งถึงปีคริสต์ศักราช ๑๘๑๘ จึงมีวารสารออกใหม่ชื่อว่า เมดติคัล แอนด์ เซอร์จิสคัล รีจิสเตอร์ (Medical and Surgical Register) เป็นที่นำแปลคือวารสารเล่มนี้มีบรรณาธิการเป็นคนเดียวกับที่เคยเป็นบรรณาธิการนิตยสารนิวยอร์ก เมดติคัล คือ วี มอดต์ เนื้อหาของวารสารส่วนใหญ่เกี่ยวกับรายงานโรคต่าง ๆ ในโรงพยาบาลนิวยอร์ก วารสารเล่มนี้ออกมาได้เพียงเล่มเดียวก็หยุดออก แต่ที่ยังคงมีความสำคัญเพราะในเนื้อหาของวารสารเล่มนี้ ริ มอดต์ ซึ่งเป็นบรรณาธิการได้เล่าถึงว่าเมื่อวันที่ ๑๑ พฤษภาคม คริสต์ศักราช ๑๘๑๘ เขาได้ผูกหลอดเลือดแดงซึ่งไม่มีชื่อ (Innominate Artery) ได้สำเร็จ ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่ยังไม่มีใครทำมาก่อน^๒

ในช่วงปีคริสต์ศักราช ๑๘๒๐ มีวารสารใหม่ ๆ ออกมาอย่างมากมาย เพราะแพทย์เห็นเป็นเรื่องตื่นเต้นที่เห็นชื่อของตนเองปรากฏในวารสาร วารสารเริ่มออกมาอย่างรวดเร็ว และจำนวนมากได้หยุดออก บางเล่มออกมาได้สักกระยะเวลาหนึ่ง บางเล่มรวมเข้ากับวารสารอื่น ๆ เมืองใหญ่ ๆ เช่น มิลล์มอร์ บอสตัน นิวยอร์ก และฟิลาเดลเฟีย ไม่อาจผูก-

^๑Victor Robinson, "The Early Medical Journals of American: Founded During the Quarter-Century 1797-1822," p. 572.

^๒Ibid., p. 579.

ขาดเรื่องการออกวารสารการแพทย์ได้ต่อไป เพราะมีการออกวารสารขึ้นทางด้านตะวันตก และทางตอนใต้ของประเทศ และในช่วงศตวรรษที่ ๑๘ เป็นยุคของวรรณกรรมด้านวารสารอย่างแท้จริง

วันที่ ๑๘ พฤศจิกายน คริสตศักราช ๑๘๒๐ มีวารสารที่มีความสำคัญควรแก่การสังเกตออกมาชื่อว่า ฟิลาเดลเฟีย เจอร์นัล ออฟ เดอะ เมดดิคัล แอนด์ ฟิซิคัล ไซแอนซ์ (Philadelphia Journal of the Medical and Physical Sciences) ผู้จัดทำคือ นาราเนียล แชพแมน (Nathaniel Chapman) ซึ่งต่อมาเขาได้รับเลือกตั้งอย่างเป็นทางการให้เป็นนายกสมาคมแพทย์แห่งชาติอเมริกัน (American Medical Association) เป็นคนแรก สาเหตุที่แชพแมนออกวารสารนี้ขึ้นก็เพื่อสลับข้าง ข้อความดูถูก ซึ่งเขียนโดย ซิดนีย์ สมิธ (Sydney Smith) ในวารสารเอดิงเบอร์ก รีวิว (Edinburgh Review) วารสารของแชพแมนเล่มนี้ออกมาจนถึงปัจจุบัน และได้เปลี่ยนชื่อใหม่เป็น อเมริกัน เจอร์นัล ออฟ เดอะ เมดดิคัล ไซแอนซ์ (American Journal of the Medical Sciences) เมื่อเดือนพฤศจิกายน คริสตศักราช ๑๘๒๗ สมัยที่มีไอแซค เฮสส์ (Isaac Hays) เป็นบรรณาธิการวารสารอเมริกัน เจอร์นัล ออฟ เดอะ เมดดิคัล ไซแอนซ์ เริ่มออกเมื่อ ๑๘ พฤศจิกายน คริสตศักราช ๑๘๒๐ โดยใช้ชื่อครั้งแรกว่า ฟิลาเดลเฟีย เจอร์นัล ออฟ เดอะ เมดดิคัล แอนด์ ฟิซิคัล ไซแอนซ์ วารสารนี้ออกก่อนวารสารแลนเซต (Lancet) ของอังกฤษ ๓ ปี วารสารอเมริกัน เจอร์นัล ออฟ เดอะ เมดดิคัล ไซแอนซ์ เป็นวารสารทางการแพทย์รายเดือนที่มีอายุยาวที่สุดในประเทศสหรัฐอเมริกา ถึงแม้ว่าวารสารทางการแพทย์ฉบับแรกของโลกคือ จurnal เดส์ ซาแวงส์ (Journal des Sçavans) :ออกมาเมื่อต้นศตวรรษที่ ๑๗ แต่วารสารทางการแพทย์เพิ่งจะมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น เมื่อปลายศตวรรษที่ ๑๘ และวารสารเหล่านี้ส่วนมากมีระยะเวลาออกอยู่ในช่วงสั้น อาทิเช่น จurnal เดอ ชีร์อูรี (Journal de Chirurgie) ออกเมื่อปีคริสตศักราช ๑๗๘๑ และเลิกออกเมื่อปีคริสตศักราช ๑๗๘๒ อาร์ชีฟ ฟือร์ ดี ฟิซิโอโลจี (Archiv fur die Physiologie) เริ่มออกปีคริสตศักราช ๑๗๘๕ และเลิกออกเมื่อปีคริสตศักราช ๑๘๑๔ สำหรับในประเทศสหรัฐอเมริกาวารสารทางการแพทย์ระยะเริ่มแรกมีระยะเวลาออกอยู่ในช่วงสั้น อาทิเช่น วารสารฟิลา

เดลเฟีย เมดดิคัล นิวเซียม ของโคกซ์ ซึ่งเป็นวารสารเล่มที่สองในอเมริกา มีระยะเวลา ออกตั้งแต่คริสต์ศักราช ๑๘๐๔-๑๘๑๑ วารสารฟิลาเดลเฟีย เมดดิคัล แอนด์ ฟิซิคัล เจอร์นัล (คริสต์ศักราช ๑๘๐๔-๑๘๑๕) วารสารบอสตัน เมดดิคัล แอนด์ ออริคัลเจอร์นัล รีวิสเซออร์ (คริสต์ศักราช ๑๘๐๖-๑๘๐๗) วารสารบัลติมอร์ เมดดิคัล แอนด์ ฟิซิคัล เรคคอร์ดเดอร์ (คริสต์ศักราช ๑๘๐๘-๑๘๐๙) วารสารอเมริกัน เมดดิคัล แอนด์ ฟิลาโซฟิคัล รีวิสเซออร์ (ปีที่ ๑ คริสต์ศักราช ๑๘๑๐ - ปีที่ ๔ คริสต์ศักราช ๑๘๑๔) วารสารทั้งหมดเหล่านี้หยุดออก หลังจากที่เพิ่งลงเรื่องไปได้ไม่มาก วารสารที่เก่าแก่ที่สุดในบรรดาวารสารทางการแพทย์ ของสหรัฐอเมริกา คือ วารสารเมดดิคัล เรฟโพซิทออรี ก็มีช่วงการออกตั้งแต่ ปีที่ ๑ คริสต์ ศักราช ๑๗๘๖ - ปีที่ ๒๓ คริสต์ศักราช ๑๘๒๔

สาเหตุที่วารสารอเมริกัน เจอร์นัล ออฟ เมดดิคัล ไซแอนซ์ อยู่นอกเหนือข้อยกเว้น เป็นเพราะ เป็นวารสารของชาวฟิลาเดลเฟีย ซึ่งเป็นนักอนุรักษ์นิยม และเป็นคนมั่นคง แน่วแน่ อีกประการหนึ่งอยู่ที่ความเก่งของบรรณาธิการสองคนแรกที่วางรากฐานไว้เป็นอย่างดี คือ นาราเนียล แซพแมน และ ไอแซค เฮล วารสารเล่มนี้มีการกำหนดออกราย ๓ เดือน ราคา ๔ เหรียญสหรัฐต่อปี แต่ระยะ ๒ ปีแรก วารสารทั้งสองเล่มออกได้เพียงปีละ ๒ เล่ม เท่านั้น จนถึงปีคริสต์ศักราช ๑๘๒๒ จึงสามารถออกรายได้ปีละ ๔ ฉบับ สมความมุ่งหมายเดิม ในปีคริสต์ศักราช ๑๘๒๒ เริ่มมีการทำธุรกรรมในเล่มเป็นครั้งแรก และในเดือน พฤศจิกายน คริสต์ศักราช ๑๘๒๗ สมัยที่ไอแซค เฮล เป็นบรรณาธิการได้เปลี่ยนชื่อวารสาร เป็น อเมริกัน เจอร์นัล ออฟ เดอะ เมดดิคัล ไซแอนซ์ เพื่อย้ำให้เห็นถึงการเป็นวารสาร ของสหรัฐอเมริกา และเพื่อให้ได้รับสิทธิบัตรแห่งชาติด้วย วารสารชื่อนี้ได้รับชื่อเสียงดีเด่น เป็นวารสารที่ดีที่สุดในยุค แพทย์เกือบทุกคนในสหรัฐอเมริกาส่งเรื่องมาลงในวารสารเล่มนี้ และวารสารเล่มนี้เป็นที่บันทึกถึงชัยชนะของวงการแพทย์อเมริกัน ในเล่มบรรณวิพจน์ฉบับ ที่มีค่าสูงที่สุด นอกจากนี้ยังมีเรื่องย่อของความก้าวหน้าทางการแพทย์ สาระสังเขป และ บันทึกถึงงานเขียนต่างประเทศไว้เกือบครบถ้วน ดังนั้นวารสารอเมริกัน เจอร์นัล ออฟ เดอะ เมดดิคัล ไซแอนซ์ จึงเป็นตัวแทนของเรื่องราวด้านการแพทย์ของโลกในยุคนั้นได้เป็นอย่างดี ไอแซค เฮล ทำหน้าที่เป็นบรรณาธิการของวารสารเล่มนี้เป็นระยะเวลายาวนาน

ตั้งแต่ปีคริสตศักราช ๑๘๖๖-๑๘๖๘ และในช่วงสิบปีหลังนี้ เขาได้บุตรชายที่ชื่อ ไอ มินิส เฮล์ (I. Minis Hays) เป็นผู้ช่วย และภายหลังจากที่ไอแซค เฮล์ ถึงแก่กรรม บุตรชายก็ได้ทำหน้าที่เป็นบรรณาธิการต่อจนถึงปีคริสตศักราช ๑๘๐๑ และช่วงนี้วารสารได้เปลี่ยนกำหนดออกจากราย ๓ เดือนมาเป็นรายเดือนเมื่อปีคริสตศักราช ๑๘๘๘ บรรณาธิการสองพ่อลูกสกุลเฮล์ได้ทำหน้าที่เป็นบรรณาธิการวารสารนี้ติดต่อกันนานถึง ๗๔ ปี

ปีคริสตศักราช ๑๘๒๒ มีวารสารชื่อ วารสารนิวยอร์ก เมดดิคัล แอนด์ ฟิซิกัล (New York Medical and Physical Journal) ในวารสารเล่มนี้มีการเขียนจดหมายโต้ตอบกันฉันท์เพื่อนในเรื่องวิชาความรู้ต่าง ๆ ซึ่งกลายเป็นแม่แบบที่สำคัญของวารสารทางการแพทย์ในปัจจุบัน วารสารเล่มนี้หยุดออกเมื่อปีคริสตศักราช ๑๘๓๐

ในปีคริสตศักราช ๑๘๒๒ นี้ เริ่มมีวารสารทางการแพทย์ฉบับแรกขึ้นในรัฐไอโฮโอ ปีคริสตศักราช ๑๘๒๓ มีการจัดออกวารสารทางการแพทย์ฉบับแรกในรัฐคอนเนคติกัท ปีคริสตศักราช ๑๘๒๓ เจโรมี เจ เอฟ สมิธ (Jerome J. F. Smith) ได้จัดออกวารสารชื่อ บอสตัน เมดดิคัล อินเทลลิเจนเซอร์ (Boston Medical Intelligencer) วารสารชื่อนี้มีกำหนดออกรายสัปดาห์ และนับเป็นวารสารฉบับแรกของสหรัฐอเมริกาที่จัดออกเป็นรายสัปดาห์ ต่อมาวารสารชื่อนี้ได้รวมเข้ากับ นิวอิงแลนด์ เจอร์นัล ออฟ เมดดิซีน แอนด์ เซอร์เจอร์รี่ (New England Journal of Medicine and Surgery) เมื่อปีคริสตศักราช ๑๘๒๘ เป็นวารสารใหม่ชื่อว่าวารสารบอสตัน เมดดิคัล แอนด์ เซอร์จิคัล ปีคริสตศักราช ๑๘๒๘ มีวารสารฉบับแรกในรัฐเซาท์คาโรไลนา และเมื่อ ๑๔ กุมภาพันธ์ คริสตศักราช ๑๘๒๘ ได้มีการออกวารสารทางการแพทย์ชื่อ วารสารบอสตัน เมดดิคัล แอนด์ เซอร์จิคัล^๑ (Boston Medical and Surgical Journal) บรรณาธิการกลุ่มแรกของวารสารเล่มนี้คือ นายแพทย์ เจ ซี วอเรน (J. C. Warren) นายแพทย์ดับบลิว ชานนิง (W. Channing) และนายแพทย์ จอห์น แวร์ (John Ware) ต่อมาในปีคริสตศักราช ๑๘๒๘ วารสารบอสตัน

^๑J. S. Billings, "The Medical Journals of the United States," Boston Medical and Surgical Journal 100 (January 1879): 1.

เมคคัล แอนด์ เซอร์จิคัล ได้เปลี่ยนชื่อใหม่เป็น วารสารนิวอิงแลนด์ เจอร์นัล ออฟ เมคคิซัน (New England Journal of Medicine) ซึ่งปัจจุบันวารสารนี้เป็นวารสารที่มีชื่อเสียงสูงสุดในวงการวารสารการแพทย์ทั่วโลก ช่วงเวลาที่วารสารเล่มนี้เริ่มออกนั้น ในสหรัฐอเมริกา มีวารสารทางการแพทย์ที่ออกมาแล้วและยังคงดำเนินการจัดทำต่อไปอยู่ ๘ เล่มเท่านั้น คือ ที่เมืองฟิลาเดลเฟียมีวารสารอเมริกัน เจอร์นัล ออฟ เดอะ เมคคิซัล โซแอนซ์ วารสารอเมริกัน เมคคิซัล เรคคอร์ดเคอร์ วารสารมันท์ลี เจอร์นัล ออฟ ฟอเรน เมคคิซัน (Monthly Journal of Foreign Medicine) ซึ่งออกปีคริสต์ศักราช ๑๘๒๘-๑๘๒๙ วารสารนอร์ธอเมริกัน เมคคิซัล แอนด์ เซอร์จิคัล (North American Medical and Surgical Journal) และวารสารฟิลาเดลเฟีย มันท์ลี เจอร์นัล ออฟ เมคคิซัน แอนด์ เซอร์เจอร์รี่ (Philadelphia Monthly Journal of Medicine and Surgery) ซึ่งหยุดออกเมื่อ ๒๘ กุมภาพันธ์ คริสต์ศักราช ๑๘๒๘. ที่เมืองนิวยอร์ก มีวารสารชื่อ วารสารนิวยอร์ก เมคคิซัล แอนด์ ฟิซิคัล ที่เมืองซินซินนาติ รัฐโอไฮโอ มีวารสารชื่อ วารสารเวสทอร์น เมคคิซัล แอนด์ ฟิซิคัล (Western Medical and Physical) ซึ่งออกเมื่อปีคริสต์ศักราช ๑๘๔๑-๑๘๔๓ และที่เมืองเลกซิงตัน รัฐเคนตักกี มีวารสารชื่อ ทรานซิลเวเนีย เจอร์นัล ออฟ เมคคิซัน แอนด์ ดิ แอสโซซิเอท โซแอนซ์ (Transylvania Journal of Medicine and the Associate Sciences) ออกเมื่อปีคริสต์ศักราช ๑๘๒๘-๑๘๓๙ วารสารเล่มนี้ออกได้ไม่นาน แต่มีบทความสำคัญอยู่มากมาย ในเล่มบรรจงานเขียนที่ดีเยี่ยมของแพทย์ทางตอนใต้ เช่น มีการกล่าวถึงการจัดตั้งโรงพยาบาลประจำรัฐ เพื่อรักษาคนที่ป่วยด้านสมอง^๑

วารสารทางการแพทย์ฉบับแรกที่จัดพิมพ์ขึ้นทางด้านทิศตะวันตกของแม่น้ำมิสซิสซิปปี ในรัฐมิสซูรี คือ วารสารชื่อ เซนต์ หลุยส์ เมคคิซัล แอนด์ เซอร์จิคัล (St. Louis Medical and Surgical Journal) จัดพิมพ์ในปีคริสต์ศักราช ๑๘๔๓ เป็นวารสารรายเดือน และหยุดออกเมื่อปีคริสต์ศักราช ๑๘๔๔ และในปีคริสต์ศักราช ๑๘๕๖ มีการจัดออกวารสารทาง

^๑Myrl Ebert, "The Rise and Development of the American Medical Periodical 1797-1850," p. 256.

การแพทย์ฉบับแรกทางฝั่งตะวันตกของประเทศ ชื่อว่า วารสารซานฟรานซิสโก เมดิกัล (San Francisco Medical Journal) แต่ออกมาได้เพียงฉบับเดียวก็หยุดออก ในปี คริสตศักราช ๑๘๔๘ มีวารสารออกในรัฐซานฟรานซิสโกอีกเล่มชื่อ วารสารแปซิฟิก เมดิกัล แอนด์ เซอร์จิกัล (Pacific Medical and Surgical Journal) และเป็นวารสาร เล่มแรกทางฝั่งตะวันตกที่ประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี วารสารทางการแพทย์ เริ่มได้รับความ นิยมเป็นอย่างมาก จากทั้งผู้อ่านและผู้เขียนในฐานะที่ทำหน้าที่เป็นสื่อ เผยแพร่ความรู้ทาง ด้านการแพทย์ เริ่มมีบทความสำคัญ ๆ มาลงพิมพ์ในวารสาร และวารสารทางการแพทย์ เล่ม เด่น ๆ เริ่มดำเนินต่อไปได้เป็นระยะเวลายาวนาน วารสารสมาคมแพทย์แห่งชาติอเมริกา (Journal of the American Medical Association) เริ่มออกเมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม คริสตศักราช ๑๘๓๓ กำหนดออกเป็นรายสัปดาห์ ในช่วงเวลานี้มีการจัดพิมพ์ วารสารทางการแพทย์ของสหรัฐอเมริกาอย่างกว้างขวาง มีวารสารครอบคลุมไปทุก ๆ ภาค ของประเทศ วารสารเหล่านั้นจัดออกโดยผู้เกี่ยวข้องทางด้านธุรกิจต่าง ๆ ทั้งจากสมาคม วิชาชีพเฉพาะ จากสมาคมภูมิศาสตร์ จากโรงพยาบาล และโรงเรียนแพทย์^๑

ปัจจุบันถึงแม้ว่าวิทยาการทางด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์และการติดต่อสื่อสารจะ ก้าวหน้าไปมาก แต่วงการวารสารการแพทย์อเมริกันปัจจุบันรู้สึกพากพวมใจ เป็นอย่างยิ่งในผล งานของผู้นำทางด้านการผลิตจัดออกวารสารทางการแพทย์หลายคน อาทิเช่น ฮิลลีฮู ฮับบาร์ด สมิธ เอ็ดเวิร์ด มิลเลอร์ ชามูเอล ลาลัม มิทเชิล จอห์น แรคแมน โคกซ์ เดวิด โฮแซค จอห์น เวคฟิลด์ ฟรานซิส (John Wakefield Francis) จอห์น ฮีเบอร์ล (John Eberle) นาราเนียล แซพแมน และจอห์น ดี กอดแมน (John D. Godman)

วารสารทางการแพทย์ของสหรัฐอเมริกาในยุคแรก มีบทความที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับ Meteorological Conditions - ไข้ต่าง ๆ และวิธีการผ่าตัด ต่อมาเป็นการแปลบทความ ทั้งในรูปแบบย่อหรือสมบูรณ์จากวารสารต่างประเทศ ข่าวต่าง ๆ บทบรรณาธิการ

^๑William K. Beatty, "Medical Literature," Encyclopedia of Library and Information Science, 17 (1976): 418.

เรื่องราวต่าง ๆ ที่มีปรากฏในวารสารทางการแพทย์ ชี้ให้เห็นถึงการใช้วารสารทางการแพทย์ เป็นเครื่องมือในการแสดงความคิดเห็น การโต้แย้งสำหรับแต่ละบุคคล สถาบัน หรือศาสนา และต่อมาเมื่อความเจริญทางด้านการศึกษาเพิ่มมากขึ้นอย่างมากมาย ในศตวรรษที่ ๒๐ ทำให้วงการแพทย์มีวารสารที่ดีเด่นในสาขาเฉพาะทางเป็นจำนวนมากขึ้นดังที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

ประวัติวารสารทางการแพทย์ของประเทศไทย

ประวัติของวารสารญี่ปุ่นสามารถศึกษาย้อนหลังไปได้ประมาณ ๑๐๐ ปีเศษ เริ่มเมื่อวัฒนธรรมตะวันตกเริ่มเข้ามาในประเทศไทย ซึ่งประชาชนเคยอยู่กันอย่างเรียบง่าย ปราศจากการรบกวนจากโลกภายนอกมากกว่า ๒๕๐ ปี

วารสารทางการแพทย์ของประเทศไทยแบ่งออกได้เป็น ๓ ยุค คือ ยุคแรก (ปีคริสตศักราช ๑๘๗๓-๑๘๙๐) ยุคที่สอง (ปีคริสตศักราช ๑๘๙๑-๑๙๕๖) และยุคที่สาม ยุคปัจจุบันตั้งแต่ปีคริสตศักราช ๑๙๕๖ จนถึงปัจจุบัน

วารสารทางการแพทย์ของประเทศไทยยุคแรก (๑๘๗๓-๑๘๙๐)

วารสารฉบับแรกที่พิมพ์ในญี่ปุ่นคือ เซโย ซัสซึ^๑ (Seiyo Zasshi-Journal of the Occidental World) จัดพิมพ์เมื่อเดือนตุลาคม คริสตศักราช ๑๘๖๗ เป็นวารสารเล่มเล็ก ๆ หนาประมาณ ๒๐ หน้า พิมพ์ด้วยที่พิมพ์ซึ่งทำมาจากแท่งไม้ นำมาสลักเป็นตัวอักษร วารสารเล่มแรกนี้จัดออกโดย นายแพทย์ซุงซัน ยานากาวา (Shunsan Yanagawa เกิดปี คริสตศักราช ๑๘๓๒-๑๘๗๐) กำหนดออกเดือนละหนึ่งฉบับ พิมพ์ออกติดต่อกันมาได้ ๕ ฉบับ จนถึงฉบับที่ ๖ ต้องหยุดชะงักไปออกใหม่เมื่อเดือนกันยายน คริสตศักราช ๑๘๖๙ และวารสารต้องหยุดออกหลังจากบรรณาธิการถึงแก่กรรมลง วารสารเล่มนี้เป็นวารสารฉบับแรกที่นำเสนอเนื้อหาวิชาด้านวัฒนธรรมยุโรปเข้ามาในประเทศไทย ซึ่งนอกจากด้านวัฒนธรรมแล้ว ยังมีความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ทั่วไป ประดิษฐกรรม และประวัติศาสตร์

^๑Shunji Onodera, "Past and Present of Japanese Medical Journals," Bulletin of Medical Library Association 46 (January 1958): 73.

วารสารญี่ปุ่นฉบับแรกที่เฉพาะสาขาริษาแพทยโดยตรง คือ บุง-เอ็ง ซัชชิ^๑
 (Bun-en Zasshi-Journal of Literary Bower) จัดทำโดย โมโตโนริ โคชิโร
 (Motonori Toshiro เกิดปีคริสตศักราช ๑๘๕๐-๑๘๙๗) ซึ่งเป็นผู้อำนวยการโรงเรียน
 แพทย์ทหาร (Army Medical School) วารสารที่จัดออกนี้มีขนาดกลาง ประมาณแปดหน้า
 ยก มีความหนา ๕๐ หน้า จัดพิมพ์ออกมาครั้งแรกเมื่อเดือนมิถุนายน คริสตศักราช ๑๘๗๓
 พิมพ์ออกมาได้เพียง ๔ ฉบับก็หยุดออก ถึงแม้ว่า บุง-เอ็ง ซัชชิ จะเป็นวารสารทางการแพทย์
 ฉบับแรกที่จัดทำโดยชาวญี่ปุ่นก็ตามแต่ก่อนหน้านี้ ๔ ปี วิลเลียม วิลลิส (William Willis)
 เกิดปีคริสตศักราช ๑๘๓๗-๑๘๙๔) ชาวอังกฤษ ซึ่งเป็นผู้ช่วยทูตการแพทย์ (Medical Attaché)
 ของอังกฤษประจำโตเกียว และพักอยู่ในญี่ปุ่นเพื่อรักษาผู้บาดเจ็บจากสงคราม ได้จัดออกวารสาร
 การแพทย์ฉบับแรกขึ้นในปีคริสตศักราช ๑๘๖๙ ชื่อว่า นิคโก คิบุง^๒ (Nikko Kibun-Records
 of Daily Lectures) มีกำหนดออกเดือนละครั้ง เนื้อหาภายในของวารสารเป็นคำบรรยาย
 ซึ่งเขาสอนที่โรงเรียนแพทย์ที่โตเกียว (Tokyo Medical School) แต่วารสารฉบับนี้หยุดออก
 เมื่อฉบับที่ ๑๑ ปีคริสตศักราช ๑๘๗๐ และวารสารการแพทย์เล่มที่สองที่ออกโดยชาวตะวันตกใน
 ประเทศญี่ปุ่น มีชื่อว่า นิคโก คิบุง อีกเหมือนกัน จัดออกโดย แพทย์ชาวสวิส ชื่อ แอนโทเนียส
 เอฟ โบดวง (Anthonius F. Bauduin เกิดปีคริสตศักราช ๑๘๒๒-๑๘๘๕) เมื่อเดือน
 ธันวาคม คริสตศักราช ๑๘๖๔^๓

ในเดือนพฤศจิกายน คริสตศักราช ๑๘๗๓ ชุงเรียว ซึโบย (Shunryo Tsuboi)
 ได้จัดทำ อิจิชิ ซัชชิ (Iji Zasshi-Medical Journal) วารสารเล่มนี้เป็นวารสารทาง
 การแพทย์ฉบับที่สองของประเทศญี่ปุ่น มีความหนา ๓๔ หน้า กำหนดออกรายปักษ์ แต่ได้หยุดออก

^๑Ibid., p. 76.

^๒Mayumi Taniguchi, "An Analysis of Japanese Medical Periodicals,"
Bulletin of Medical Library Association 53 (January-October 1965): 44.

^๓Ibid.

เมื่อถึงฉบับที่ ๔๓ ประจำเดือนธันวาคม ปีคริสต์ศักราช ๑๘๗๕ วารสารเล่มนี้ส่วนใหญ่จะนำความรู้ทางการแพทย์ของเดเมอรัคเข้ามาในประเทศญี่ปุ่น^๑

วารสารทางการแพทย์ของญี่ปุ่นเล่มที่สามคือ ริกุงกุน อิจิชิ ซัชชิ (Rikugun-Iji Zasshi-The Journal of Military Medicine) พิมพ์เป็นฉบับแรกเมื่อเดือนธันวาคม คริสต์ศักราช ๑๘๗๔ โดยห้องสมุดแพทย์โตเกียว เนื้อหาภายในตั้งแต่หน้าปกจนถึงท้ายเล่มเป็นเรื่องราวที่คัดลอกมาจากบันทึกของ คิ ฮายาชิ (Ki Hayashi เกิดปีคริสต์ศักราช ๑๘๔๔-๑๘๘๒) ซึ่งเขียนบันทึกนี้ระหว่างที่พักอยู่ที่ค่ายเมืองแอตตี (Attie) คิ ฮายาชิ นี้ต่อมาได้เป็นเจ้ากรมแพทย์ทหาร (Army Surgeon-General) วารสารเล่มนี้หยุดออกปีคริสต์ศักราช ๑๘๗๗ เมื่อออกมาได้ จำนวน ๑๑ ฉบับ

วารสารการแพทย์เล่มต่อมาซึ่งจัดพิมพ์เป็นเล่มที่สี่ของประเทศ คือ อิงกะกุ ซัชชิ (Igaku Zasshi-Medical Journal) จัดทำโดย ชู มียาเกะ (Shu Miyake เกิดปีคริสต์ศักราช ๑๘๔๘-๑๘๓๘) เมื่อเดือนพฤษภาคม ปีคริสต์ศักราช ๑๘๗๕ เขาผู้นี้ได้รับปริญญาแพทยศาสตรบัณฑิตเป็นคนแรกในญี่ปุ่น และเป็นศาสตราจารย์เกียรติคุณคนแรกของ มหาวิทยาลัยโตเกียวอิมพีเรียล (Tokyo Imperial University) วารสารอิงกะกุ ซัชชิ นี้ออกฉบับสุดท้าย เมื่อฉบับที่ ๕๕ เดือนพฤษภาคม คริสต์ศักราช ๑๘๘๐ เล่มแรกนี้ออกมีความหนาเพียง ๒๐ หน้ากระดาษเท่านั้น

ในเดือนตุลาคม คริสต์ศักราช ๑๘๗๕ มีวารสารชื่อ ยุนเท็นโต อิจิชิ ซัชชิ (Juntendo Iji Zasshi-Medical Journal of Juntendo Hospital) เป็นวารสารที่เผยแพร่ความรู้ด้านการแพทย์และเทคนิคต่าง ๆ ฉบับแรกมีความหนา ๖๐ หน้า ราคาเล่มละ ๒๐ เซน (Sen) วารสารหยุดออกเมื่อถึงฉบับที่ ๗ เดือนกันยายน คริสต์ศักราช ๑๘๗๖

เดือนกุมภาพันธ์ คริสต์ศักราช ๑๘๗๗ ยูนเอน โอตะ (Yūnei Ohta) ซึ่งเพิ่งเดินทางกลับจากประเทศสหรัฐอเมริกาได้จัดพิมพ์วารสารชื่อ โทเกียว อิจิชิ ชินชิ (Tokyo Ijijishi Shinshi-Tokyo Medical Journal) โดยเขาได้รับเอาลักษณะบทบรรณาธิการของวารสาร

^๑Shunji Onodera, "Past and Present of Japanese Medical Journal," p. 76.

บริติช เมดคัล (British Medical Journal) แลนเซต (Lancet) และ เมดคัล เรคคอร์ด (Medical Record) มาใช้ นับเป็นยุคแรกของการทำวารสารทางการแพทย์อย่างแท้จริงในญี่ปุ่น^๑ ลักษณะของโทเกียว อิจิชิ ซินชิ เป็นวารสารที่มีความหนา ๒๔ หน้า ขนาด ๗ ๑/๔" x ๔ ๓/๔" ในหนึ่งหน้ากระดาษมี ๑๒ บรรทัด และหนึ่งบรรทัดजूตัวอักษร ๒๕ ตัว จำนวนายเล่มละ ๗ ๑/๒ เซน ชื่อวารสารที่ปรากฏบนปก เขียนโดย โทะกุโชะ ซาเซ (Tokusho Sase) นักเขียนที่มีชื่อเสียงโด่งดังของญี่ปุ่น บนปกมีรูปกากบาทอยู่ตรงกลางทั้งนี้เพราะเป็นความรู้สึกที่ว่ากากบาทเป็นเครื่องหมายที่ใช้แทนอาชีพแพทย์ในประเทศตะวันตก ซึ่งต่อมาชาวญี่ปุ่นทราบว่า กากบาทเป็นเครื่องหมายของกาชาด เนื้อหาภายในเล่ม ส่วนใหญ่เป็นเรื่องเกี่ยวกับการแพทย์และวิทยาศาสตร์ วารสารเล่มนี้ส่วนใหญ่พิมพ์เรื่องราวทางการแพทย์ที่แปลมาจากวรรณกรรมทางการแพทย์ของตะวันตก^๒

จำนวนพิมพ์ครั้งแรก ๒๕๐ ฉบับ และบางครั้งได้รับการขอร้องให้พิมพ์ถึง ๓๐๐ ชุด มีกำหนดออกเดือนละครั้ง สองครั้งต่อเดือนตั้งแต่เดือนมกราคม คริสตศักราช ๑๘๗๘ และสามครั้งต่อเดือนตั้งแต่เดือนมิถุนายนปีเดียวกันนี้ แต่ตั้งแต่วันที่ ๔ มกราคม คริสตศักราช ๑๘๗๘ เมื่อถึงฉบับที่ ๔๒ มีนโยบายในการพิมพ์วารสารออกทุกวันเสาร์ สัปดาห์ละครั้ง^๓ วารสารชื่อนี้ภายหลังได้ถูกยุบให้รวมกับวารสารการแพทย์ชื่ออื่น จนกระทั่งวันที่ ๒๐ กรกฎาคม คริสตศักราช ๑๘๘๘ จึงได้กลับมาใช้ชื่อเดิม คือ โทเกียว อิจิชิ ซินชิ และมีกำหนดออกเป็นรายเดือน เป็นวารสารการแพทย์ที่มีประวัติการจัดทำยาวนานที่สุดในญี่ปุ่น

วารสารทางการแพทย์ของญี่ปุ่นมีออกมาเรื่อย ๆ ไม่ขาดระยะ ตั้งแต่ปีคริสตศักราช ๑๘๘๐ จนกระทั่งถึงเดือนมกราคม คริสตศักราช ๑๘๘๖ จึงมีวารสารการแพทย์ของแพทย์ทหารออกมาเป็นเล่มแรกชื่อว่า ริกุกุน กุน-อิกไก อิกะกุ ซัชชิ (Rikugun Gun-Ikai Igaku Zasshi-Journal of the Association of Army Surgeons) จัดออกโดยสำนักงาน

^๑Ibid., p. 77.

^๒Ibid.

^๓Ibid.

ศัลยศาสตร์ (Surgical Bureau) กระทรวงกลาโหม (Ministry of War) ที่โตเกียว ประเทศญี่ปุ่น

ในเดือนกันยายน คริสตศักราช ๑๘๘๖ ที่เมืองกีวชู (Kyushu) มีการจัดพิมพ์วารสารการแพทย์ขึ้นชื่อว่า โฮเก็ง-ไก ซัสชิ (Hogen-Kai Zasshi) นับเป็นวารสารการแพทย์ประจำท้องถิ่นฉบับแรกของญี่ปุ่น

ประวัติวารสารการแพทย์ของญี่ปุ่นตั้งแต่ปีคริสตศักราช ๑๘๗๓ ซึ่งเป็นปีเริ่มแรกที่มีวารสารทางการแพทย์ปรากฏเป็นครั้งแรก จนถึงปีคริสตศักราช ๑๘๙๐ ญี่ปุ่นมีวารสารการแพทย์ออกมาจำนวน ๖๔ ชื่อ ซึ่งสามารถแยกให้เห็นถึงระยะเวลาการออกของวารสารว่ามีจำนวนอย่างน้อยเพียงใด ดังตารางข้างล่าง

ระยะเวลาการออกของวารสารการแพทย์ญี่ปุ่น ตั้งแต่ปีคริสตศักราช ๑๘๗๓-๑๘๙๐^{๑)}

น้อยกว่าปี	๑-๓ ปี	๔-๕ ปี	๖-๑๐ ปี	๑๐ หรือมากกว่า	รวมทั้งหมด
๒๓	๗	๑๑	๓	๒๔	๖๘

ฉะนั้นจะเห็นได้ว่าจากวารสารจำนวน ๖๘ ชื่อ วารสารจำนวน ๒๓ ชื่อ ได้หยุดออกภายในปีแรก

ในบรรดาวารสารการแพทย์ที่ออกมาจนถึงปีคริสตศักราช ๑๘๙๐ มีวารสารการแพทย์ที่ชื่อ โทเกียว อิจิ ชิซชิ เล่มเดียว เท่านั้นที่มีพิมพ์ครบถ้วนหัวเรื่องทั่วไป ออกมาอย่างสม่ำเสมอทุกปี และจากประวัติศาสตร์ของวารสารการแพทย์ญี่ปุ่น ลักษณะการให้เลขหน้าในแต่ละฉบับแยกออกจากกัน ไม่มีการให้เลขหน้าต่อเนื่องกันตลอดทั้งปีเลย ไม่มีการเตรียมสารบัญรวมชื่อการพิมพ์เล่ม และมีวารสารเพียง ๗ ชื่อ ที่ออกก่อนปีคริสตศักราช ๑๘๙๐ เท่านั้นที่จัดพิมพ์ครบถ้วนหัวไปคลุมเนื้อหาวารสารตั้งแต่ฉบับแรก^{๒)}

^{๑)}Ibid., p. 81.

^{๒)}Ibid.

วารสารทางการแพทย์ของประเทศญี่ปุ่นยุคที่สอง (๑๘๙๑-๑๙๕๖)

วารสารทางการแพทย์ในญี่ปุ่นที่พิมพ์ในช่วงปีคริสต์ศักราช ๑๘๙๐ ประกอบไปด้วยวารสารการแพทย์ทั่วไป ยังไม่มีวารสารเล่มใดที่เฉพาะสาขาวิชาทางการแพทย์เลย ต่อมาเมื่อการศึกษาทางแพทย์เจริญก้าวหน้า มีการจัดตั้งสมาคมการแพทย์ และสมาคมวิจัยในส่วนต่าง ๆ ของญี่ปุ่น จึงทำให้มีการจัดพิมพ์วารสารออกมา ในยุคนี้สามารถจัดแบ่งวารสารออกได้เป็น ๔ ประเภท คือ วารสารการแพทย์ทั่วไป (General Review) วารสารการแพทย์เฉพาะสาขาวิชา (Specialist Journal) วารสารวิจารณ์หรือวารสารปริทัศน์ (Critical Reviews) วารสารการแพทย์ญี่ปุ่นที่เป็นภาษาตะวันตก (Journals in Western Languages) และวารสารสาระสังเขปและกรณี (Abstract and Index Compilations)

๑. วารสารการแพทย์ทั่วไป (General Medical Reviews) ตั้งแต่ปีคริสต์ศักราช ๑๘๘๙ ถึง ๑๘๘๙ มีการจัดตั้งสมาคมทางการแพทย์ขึ้น ๑๖ แห่งในญี่ปุ่น และสมาคมเหล่านี้ได้จัดออกวารสารขึ้น

ในเดือนเมษายน คริสตศักราช ๑๘๘๘ มีการจัดพิมพ์วารสารชื่อ จิเรียว ชิโน โปะ (Chiryô Shinpô-Therapy News) วารสารเล่มนี้ออกมาจนถึงปีที่ ๒๙ (๑๙๓๐) ได้เปลี่ยนชื่อใหม่เป็น จิเรียว-กะกุ ซัชชิ (Chiryô Gaku Zasshi-Journal of Therapeutics) และออกต่อมาจนถึงปีคริสต์ศักราช ๑๙๔๔ วารสารเล่มนี้มีเนื้อหาครอบคลุมวิธีการรักษาโรคและสาระสังเขปจากวารสารการแพทย์ต่างประเทศในทุก ๆ ด้าน และในทุกเล่มที่หน้าปกค่านำ (Frontispiece) มีรูปภาพของแพทย์ที่มีชื่อเสียงในโลกปัจจุบัน (Portrait of Renowned Physician in Modern Times) เป็นภาพขนาดเต็มหน้าของแพทย์ชาวตะวันตก พร้อมด้วยชีวประวัติอย่างสั้น ๆ บนหน้าตรงข้าม มีทั้งหมด ๒๔๖ ภาพ เมื่อจบชุดแพทย์ ต่อมาก็เป็นภาพชุดเกี่ยวกับประวัติศาสตร์การแพทย์ (Anthology of Medical History) ซึ่งมีทั้งหมด ๑๐๖ ภาพ นิชชิน อิงกะกุ (Nisshin Igaku-Japanese Journal of Medical Progress) เป็นวารสารเล่มแรกทางด้าน General Medical Review พิมพ์ในปีคริสต์ศักราช ๑๙๑๑ โดย นิชชิน อิงกะกุ-ชะ (Nisshin Igaku-Sha) ได้รับความร่วมมือจากบรรดาศาสตราจารย์

ของวิทยาลัยแพทย์และมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ในญี่ปุ่น ต่อมาวารสารเล่มนี้ได้เพิ่มความหนาของจำนวนหน้าในแต่ละเล่ม ซึ่งมากกว่า ๒,๒๐๐ หน้า และบางฉบับได้จัดทำเป็นฉบับพิเศษสำหรับเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ เช่น เรื่องโรคเหน็บชา (Beriberi) โรคบิด (Dysentery) เป็นต้น ดังนั้นวารสารนี้จึงเป็นวารสารเล่มแรกที่เป็นผู้นำในการออกเป็นวารสารรายปี (Annals) ทางด้านการแพทย์ในญี่ปุ่น^๑

หลังจากเกิดสงครามโลกครั้งที่ ๒ ในปีคริสต์ศักราช ๑๙๔๑ วารสารจำนวนมากถูกบังคับให้รวมกัน หรือบางเล่มต้องหยุดพิมพ์ในช่วงสงคราม

๒. วารสารการแพทย์เฉพาะสาขาวิชา (Medical Journal in Special Fields)

วารสารการแพทย์เล่มแรกที่จัดทำเฉพาะสาขาวิชาแพทย์ในประเทศญี่ปุ่น คือ ซังกะ-ฟูจิงกะ-เค็งกัไก เกปโป^๒ (Sanka-Fujinka-Kenkyukai Geppo-Monthly Reports of the Obstetrical and Gynecological Association) พิมพ์ออกมาในเดือนกุมภาพันธ์ ปีคริสต์ศักราช ๑๙๔๑ และต่อมามีวารสารเฉพาะสาขาวิชาตามออกมาอีกหลายเล่ม เช่น ทางด้าน จักษุวิทยา ด้านทันตแพทยศาสตร์

ในปีคริสต์ศักราช ๑๙๔๕ มีวารสารชื่อ จิบิ-อิงโกกะ ซัสชิ (Jibi-Inkōka Zasshi-Journal of Oto-Rhino-Laryngolog) ออกมา ซึ่งต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็น ไดนิปปอน จิบิ-อิงโก-ไก ไคโฮ (Dainippon Jibi-Inkō-Kai Kaiho-Journal of the Oto-Rhino-Laryngological Society of Japan) และต่อมาในปีคริสต์ศักราช ๑๙๔๗ ซึ่งตรงกับเล่มปีที่ ๕๑ ได้ตัดคำว่า "Dai" ซึ่งแปลว่า "ยิ่งใหญ่" ออกไป

วารสารทางด้านกุมารเวชศาสตร์ชื่อ โชนิกะ (Shōnika-Pediatrics) ได้จัดพิมพ์ขึ้นเมื่อเดือนเมษายน คริสต์ศักราช ๑๙๔๕ โดย โชวะไก (Showakai) แห่งเมืองโตเกียว

^๑Shunji Onodera, "Past and Present of Japanese Medical Journals Part II," Bulletin of Medical Library Association 46 (July 1958): 321.

^๒Ibid., p. 322.

ในช่วงปีคริสต์ศักราช ๑๘๕๖ มีวารสารทางการแพทย์ซึ่งเฉพาะสาขาวิชาประมาณ ๑๕๐ รายการ วารสารเหล่านี้ส่วนมากจัดทำโดยสมาคมแพทย์เฉพาะทาง หรือโดยโรงเรียนแพทย์ มหาวิทยาลัย และสถาบันต่าง ๆ

๓. วารสารวิจารณ์หรือวารสารปริทัศน์ (Critical Medical Reviews)

วารสารประเภทนี้วิจารณ์เกี่ยวกับจรรยาบรรณของแพทย์ การบริหารงานทางด้านการแพทย์ และเกี่ยวกับเรื่องทั่ว ๆ ไป จำนวนของวารสารประเภทนี้มีประมาณ ๒๐ ชื่อเรื่อง

ปีคริสต์ศักราช ๑๘๕๒ อิไก อิโฮ (Ikai Jiho-News of the Medical World) เป็นวารสารเล่มแรกที่บุกเบิกในด้านวารสารวิจารณ์ ในเล่มประกอบไปด้วยบันทึกบทวิจารณ์ต่าง ๆ วารสารเล่มนี้ได้เปลี่ยนชื่อใหม่เป็น อิไก ชุโฮ (Ikai Shuhô-Medical World Weekly) เมื่อเดือนสิงหาคม คริสต์ศักราช ๑๘๕๐ และได้รวมกับ อิไก เท็นโบ (Ikai Tenbô-Outlook of the Medical World) และ ไนไก อิโฮ (Naigai Ihô-Home and Foreign Medical News) แต่ในเดือนมิถุนายน คริสต์ศักราช ๑๘๕๓ ได้หยุดการจัดพิมพ์เมื่อฉบับที่ ๔๓๒ เดือนมกราคม คริสต์ศักราช ๑๘๕๒ ปีเดียวกันนี้ ได้มีวารสารออกมาอีกเล่มชื่อ จูโอ อิจิ ชุโฮ (Chûô Iji Shûhō-Central Medical World) จัดทำโดย เก็นจิโร คาวากามิ (Genjiro Kawakami) ต่อมาได้มีการเปลี่ยนชื่อ และหยุดออกเมื่อฉบับที่ ๒๒๕๔ เดือนกรกฎาคม คริสต์ศักราช ๑๘๕๐ ได้มีการจัดทำวารสารเล่มแรกทางด้านจรรยาบรรณของอาชีพแพทย์ขึ้นชื่อ อิดัน (Idan-Medical Findings) เมื่อปี คริสต์ศักราช ๑๘๕๓ โดย โชชิน อิไก (Shôshin Ikai) แห่งเมืองโตเกียว

๔. วารสารการแพทย์ที่แปลเป็นภาษาตะวันตก (Japanese Medical Journals in Western Languages) วารสารการแพทย์เล่มแรกในประเทศญี่ปุ่นที่เป็นภาษาตะวันตก คือ มิตทายลุงเก็น เอ้าส์ แดร์ เมดิซินิชเชน ฟัคคูลเทัต แดร์ ไคเซอรลิช ยาปามนิสเชน อุนนิแตรชีเทค^๑ (Mitteilungen aus der Medizinischen Fakultät der Kaiserlich-Japanischen Universität) จัดออกโดยมหาวิทยาลัยโตเกียว อิมพีเรียล ในปีคริสต์ศักราช ๑๘๘๗ กลุ่มบรรณาธิการในยุคเริ่มแรกประกอบด้วยศาสตราจารย์ มียาเกะ (Miyake) ซะซะกิ (Sasaki)

^๑Ibid., p. 327.

และ ยาฮิส (J. Disse) ชาวเยอรมันที่อาศัยอยู่ในประเทศญี่ปุ่นตั้งแต่ปีคริสตศักราช ๑๘๘๐ ถึง ๑๘๘๗ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ คะตายามา (Katayama) วารสารชื่อนี้มีกำหนดออกไม่แน่นอน แต่ละปี (Volume) มีประมาณ ๓ ถึง ๔ ฉบับ และมีระยะเวลาหลายปี เช่น ฉบับแรกออกเมื่อปีคริสตศักราช ๑๘๘๗ และฉบับที่สี่ซึ่งเป็นฉบับสุดท้ายของปีจัดพิมพ์ในปีคริสตศักราช ๑๘๙๒

ปีคริสตศักราช ๑๘๑๗ มีวารสารชื่อ กิตะซะโตะ อารไควฟส์ ออฟ เอกซเพอริเมน-
ทัล เมดดิซิน (Kitasato Archives of Experimental Medicine) จัดออกโดยมหา-
วิทยาลัยเดียวกันกับเล่มแรก

นับแต่สงครามโลกครั้งที่สองสิ้นสุดลง ได้มีวารสารใหม่ที่เป็นภาษาตะวันตกออกมามากมายในทุกภาคของประเทศญี่ปุ่น วารสารเหล่านี้จัดออกโดยคณะแพทย์ และมหาวิทยาลัยต่าง ๆ

๕. วารสารประเภทรรชนีและสาระสังเขป (Periodicals of Indexes and Abstracts) ในปีคริสตศักราช ๑๘๐๒ ได้มีรรชนีวารสารของสิ่งพิมพ์ทางการแพทย์ออกมาเป็นครั้งแรกโดยใช้ชื่อว่า นิปปอน อิจิ ซัชชิ ซะกุอิน^๑ (Nippon Iji Zasshi Sakuin-Index of Japanese Medical Journals) วารสารเล่มนี้จัดทำโดย ทาเมะซาบุโร โอะตะ (Tamesaburô Ota) ซุเนกิชิ ฟุจินะ (Tsunekichi Fujine) และโมโตจิโร คาวะกะมิ (Motojiro Kawakami) ในเล่มประกอบด้วยชื่อของรายงานที่ปรากฏในวารสารการแพทย์ที่พิมพ์ในประเทศญี่ปุ่น ในปีคริสตศักราช ๑๘๕๒ จัดเรียงตามลำดับ แบบพจนานุกรมของญี่ปุ่น กำหนดออกเป็นรายปี และได้หยุดออกเมื่อปีคริสตศักราช ๑๘๖๑ เมื่อทำรรชนีของปีคริสตศักราช ๑๘๑๘ เสร็จต่อมามีรรชนีวารสารออกมามาก ๒ ชื่อ คือ อิจิ โอโยบิ ซัชชิ ซะกุอิน (Iji Oyobi Zasshi Sakuin-Index of Medical Papers and Journals) ซึ่งออกในปีคริสตศักราช ๑๘๖๓ และ อิเกกุ เก็นโจ ซะกุอิน (Igaku Gencho Sakuin-Index of Original Medical Papers) พิมพ์ในปีคริสตศักราช ๑๘๓๘^๒

^๑Ibid., p. 328.

^๒Ibid.

สำหรับวารสารประเภทสารสังเขป มีวารสารออกมาชื่อ อิเกกุ จูโอ ซะซชิ^๑
(Igaku Chuō Zasshi-Japana Centra Revuo Medicina) เมื่อปีคริสตศักราช ๑๙๐๓
มีกำหนดออกปีละ ๑๒ เล่ม ภายในเล่มวารสารมีสารสังเขปของบทความในวารสารที่พิมพ์ใน
ประเทศญี่ปุ่น ทางด้านการแพทย์และสาขาที่เกี่ยวข้อง ขอบเขตของวารสารเล่มนี้ครอบคลุม
เนื้อหาของวารสารได้เกือบหมด ทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ มีสารสังเขปของวารสารตั้งแต่
ด้านวิชาการโดยเฉพาะ จนกระทั่งวารสารทั่วไป ครอบคลุมวารสารประเภทรายปักษ์จนถึงรายปี
และวารสารที่รูปเล่มหนาจนกระทั่งประเภทที่มีขนาดบาง ๆ หรือจุลสาร

สภาพปัจจุบันของวารสารการแพทย์ญี่ปุ่น

จำนวนวารสารการแพทย์ที่จัดพิมพ์ในประเทศญี่ปุ่น ช่วงปีคริสตศักราช ๑๙๔๓ มีเพียง
๓๘ ชื่อเท่านั้น แต่ได้เพิ่มขึ้นเป็น ๔๗๖ รายการในปีคริสตศักราช ๑๙๕๙ ระหว่างสงครามโลก
ครั้งที่สอง วารสารได้หยุดออกเป็นจำนวนมาก โดยอาจจะรวมเข้ากับวารสารชื่ออื่น ๆ หรือหยุด
ออกไปเลย ดังนั้นในปีคริสตศักราช ๑๙๔๖ จำนวนวารสารการแพทย์จึงลดลงเหลือเพียง ๒๒
ชื่อเรื่อง และหลังจากสงครามโลกยุติลงจำนวนวารสารจึงสูงขึ้นกว่าเดิม^๒ และประกอบกับมี
การจัดตั้งมหาวิทยาลัย และคณะแพทย์เพิ่มขึ้นในเมืองต่าง ๆ ของประเทศญี่ปุ่น จึงทำให้จำนวน
วารสารการแพทย์มีมากขึ้น^๓

โดยทั่วไปสภาพของวารสารการแพทย์ในประเทศญี่ปุ่นทั้งก่อนหน้า ระหว่าง และภาย
หลังสงครามโลกครั้งที่สอง ส่วนใหญ่จะหยุดออกในช่วงระยะเวลาสั้น ๆ ช่วงระยะหลังสงคราม
โลกครั้งที่สองมีวารสารการแพทย์ทั่วไป (General Medical Reviews and Popular
Medical Magazines) เพิ่มขึ้น มีการผลิตวารสารเฉพาะสาขามากขึ้น และในปัจจุบัน
วารสารการแพทย์ส่วนใหญ่จัดพิมพ์โดยมหาวิทยาลัย วิทยาลัย ห้องทดลอง และสถาบันวิจัย มากกว่า

^๑Ibid.

^๒Ibid., p. 332.

^๓Ibid., p. 334.

จัดพิมพ์โดยบริษัทเอกชน และระยะเวลาในการจัดทำวารสารที่จัดออกโดยสถาบันการศึกษาจะ ยืนนานกว่าวารสารประเภทที่จัดออกโดยสำนักพิมพ์เอกชน และวารสารส่วนมากของโรงเรียน แพทย์ และห้องทดลองไม่ได้ออกวางจำหน่ายในท้องตลาด มีการจัดทำวารสารเป็นภาษาตะวันตก โดยเฉพาะภาษาอังกฤษมากขึ้น ทั้งนี้เพราะคณะแพทย์ มหาวิทยาลัยและสถาบันต่าง ๆ ที่เพิ่งตั้ง ขึ้นใหม่นิยมที่จะใช้ภาษาตะวันตก^๑

ประวัติวารสารไทยทางการแพทย์

การเริ่มจัดทำวารสารทางการแพทย์ของไทยก็เช่นเดียวกับวารสารทางการแพทย์อื่น ๆ โดยทั่วไปคือ เกิดจากความคิดของบุคคลในวงการแพทย์ที่เห็นว่าควรจะต้องมีวารสารภาษาไทย พิมพ์เรื่องราวทางการแพทย์ออกเผยแพร่ แทนที่จะใช้แต่วารสารต่างประเทศอย่างเดียว เพราะ วิชาการแพทย์ก้าวหน้ามาก แต่หนังสือที่เสนองถึงผลของการก้าวหน้าใหม่ ๆ เป็นภาษาไทยยังไม่มี ที่มีล้วนเป็นภาษาต่างประเทศทั้งสิ้น แพทย์ไทยที่อ่านภาษาต่างประเทศไม่ถนัด ย่อมลำบาก ด้วยเหตุนี้ นายแพทย์เลโอโปลด์ โรแบร์ต จึงมาดำริกับพระยาดำรงแพทยาคุณ (เมื่อยังเป็น หลวงสีกดาพลรักษ์) ในเรื่องที่จะออกหนังสือพิมพ์แพทย์เป็นภาษาไทยขึ้นในกรุงเทพฯ ความดำริ อันนี้พระยาดำรงแพทยาคุณจึงได้นำความกราบบังคมทูลหาหรือ สมเด็จพระอนุชาธิราช เจ้าฟ้ากรม หลวงพิศณุโลกประชานารถ ซึ่งในขณะนั้นดำรงตำแหน่งอุปนายก ผู้อำนวยการสภาภาษาสยาม พระองค์ทรงเห็นชอบด้วยและทรงรับที่จะทรงอุปการะหนังสือพิมพ์นี้ให้ได้ออกสมประสงค์

ดังปรากฏในคำชี้แจงของ จอมพล สมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้ากรมหลวง พิศณุโลกประชานารถ ผู้อำนวยการสภาภาษาสยามว่า

การที่นายแพทย์จะมีวิชาดี เพิ่มพูนขึ้นไม่ลำหาลงั้น ต้องอาศัยการแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน แพทย์ศาสตร์คำาเดินก้าวหน้าไปเสมอ แต่หนังสือบอกข่าวการก้าวหน้าทั้งปวงย่อม เป็นภาษา ต่างประเทศ แพทย์ของเราที่อ่านภาษาต่างประเทศไม่ถนัดก็เสียเปรียบ เป็นประดุจผู้ทิ้งม อยู่ในมิด ไม่ทราบข่าวอะไรเดินไปทางไหน ต่อเมื่อมีหนังสือซึ่งจะนำข่าวทางแพทย์ศาสตร์ มาแสดงให้ทราบได้เป็นภาษาไทย จึงจะนับว่าได้แสงสว่างสามารถเพิ่มพูนความรู้ของตน

^๑Ibid.

ให้บริบูรณ์อยู่เสมอ^๑

ครั้งวันที่ ๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๖๑ (ตรงกับคริสตศักราช ๑๙๑๘) หนังสือพิมพ์
จดหมายเหตุทางแพทย์ ของสภาภาษาชวา ก็ได้พิมพ์ออกเป็นครั้งแรก เป็นเริ่มแรกที่มีหนังสือพิมพ์
ชนิดนี้ขึ้นในกรุงสยาม

จดหมายเหตุทางแพทย์ของสภาภาษาชวามีสื่อเป็นภาษาอังกฤษว่า Medical
Journal of the Siamese Red Cross มีกำหนดออก ๓ ตอนต่อปี คือ วันที่ ๑ เมษายน
วันที่ ๑ สิงหาคม และวันที่ ๑ ธันวาคม มีวัตถุประสงค์ตั้งค่านำที่นายแพทย์ โรแบร์ต เขียนไว้ว่า
จะไม่ให้แพทย์ต่าง ๆ ในพระราชอาณาจักรสยามขาดจากความคิดต่อซึ่งกันและกัน เช่น
แพทย์ที่อยู่เชียงใหม่ ที่ภูเก็ต และที่อื่น ๆ เมื่อได้อ่านเรื่องราวอันเกี่ยวแก่วิชาแพทย์ใหม่ ๆ
ที่แพทย์เหล่านั้นส่งมาหรือได้อ่านเรื่องที่ได้แปลมาจากภาษาต่างประเทศ แล้วก็จะได้มีความ
รู้ทันสมัย เพื่อความมุ่งหมายข้อนี้แหละ จึงทำให้ออกหนังสือนี้ ไซ้แต่เท่านั้น เรื่องราวที่ควร
รู้ ควรฟัง และแปลกปลาดย่อมมีขึ้นเนื่อง ๆ และถ้าไม่เขียน จด จำไว้สิ่งที่เป็นประโยชน์
ก็จะสูญสิ้นไป เราหวังว่าถ้าแพทย์ทุกคนส่งเรื่องที่ตนได้พบเห็นมาลงหนังสือนี้ ในไม่ช้า
เราก็จะมีตำราอันบอกหนทางว่าที่ใครมีโรคชนิดใด^๒

มหาอำมาตย์โท พระเจ้าน้องยาเธอกรมหมื่นไชยนาทนเรนทร อธิบดีกรมมหาวิทยาลัย
ทรงเป็นบรรณาธิการพิเศษ นายแพทย์เลโอโปลด์ โรแบร์ต (Dr. Leopold Robert)
นายแพทย์เฮซ แคมเบลล์ ไฮเอ็ด (H. Campbell Highet) นายนาวาโทหม่อมเจ้าดาจร
มงคลวงษ์ และนายพันตรีหลวงศีกดาพลรักษ์ เป็นคณะบรรณาธิการ

เรื่องที่ลงพิมพ์มีทั้งภาษาต่างประเทศและภาษาไทย การแบ่งเรื่องแบ่งเป็น ๓ ภาค
เนื้อเรื่องทั้ง ๓ ภาค เป็นเรื่องเกี่ยวกับการรักษา ความรู้ในเรื่องโรคต่าง ๆ ภาคที่ ๑ เป็น
ความรู้อย่างใหม่ ๆ ที่ยังไม่มีใครได้เขียนลงไว้ ภาคที่ ๒ กล่าวถึงวิธีฝึกหัด ทดลองเป็นพื้น
ภาคที่ ๓ เป็นเรื่องที่คัดมาจากจดหมายเหตุแพทย์ต่างประเทศ ในส่วนความรู้อย่างใหม่ ๆ ใน
ภาคที่ ๑ นั้นได้พิมพ์ออกเป็นภาษาไทยกับภาษาต่างประเทศภาษาใดภาษาหนึ่ง แต่ส่วนวิธีทำและ

^๑จอมพล สมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้ากรมหลวงพิศณุโลกประชานารถ, "คำชี้
แจง," จดหมายเหตุทางแพทย์ ๑ (เมษายน ๒๔๖๑): ๗.

^๒เลโอโปลด์ โรแบร์ต, "คำนำ," จดหมายเหตุทางแพทย์ ๑ (เมษายน ๒๔๖๑): ๘.

วิธีฝึกหัดทดลองในภาคที่ ๒ กับเรื่องที่คัดมาจากจดหมายเหตุต่างประเทศในภาคที่ ๓ นั้น พิมพ์ออกเป็นภาษาไทยเท่านั้น ด้วยวิธีการเช่นนี้ก็ เป็นทางที่ทำให้บรรดาแพทย์ได้รับประโยชน์อย่างยิ่ง เพราะสิ่งที่น่าสนใจเผยแพร่เป็นวิชาความรู้ใหม่ ๆ ที่พบภายในประเทศแล้วเขียนเป็นภาษาอังกฤษ ฝรั่งเศส ทำให้ได้ทราบเรื่องราวทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศ

การใช้ชื่อวารสาร จดหมายเหตุทางแพทย์ของสมาคมสยามได้ใช้มาจนถึงเล่มที่ ๗ จึงได้เปลี่ยนชื่อมาเป็น จดหมายเหตุทางแพทย์ ของแพทยสมาคมแห่งกรุงสยาม (Medical Journal of the Medical Association of Siam) เมื่อวันที่ ๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๖๔ ทั้งนี้เนื่องมาจากสมาชิกของแพทยสมาคม ซึ่งก่อตั้งเมื่อวันที่ ๒๔ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๖๔ ได้ประชุมกันในเดือนมกราคม พุทธศักราช ๒๔๖๗ ที่ประชุมลงความเห็นพร้อมกันว่า แพทยสมาคมควรที่จะมีหนังสือพิมพ์ออกเผยแพร่ให้สมาชิกได้ทราบถึงความรู้อย่างใหม่ ๆ และเห็นว่าควรจะขอรับโอนหนังสือพิมพ์ จดหมายเหตุทางแพทย์ ของสมาคมสยามมาจัดทำ ซึ่งดีกว่าที่สมาคมจะจัดทำขึ้นใหม่ให้เป็นการซ้ำซ้อนกัน ด้วยเหตุนี้ พระยาคำรงแพทยาคม สภานายกแพทยสมาคมในขณะนั้น จึงได้นำความขึ้นกราบบังคมทูลสมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้ากรมหลวงนครสวรรค์วรพินิต อธิบดีผู้บัญชาการสมาคมสยาม ขอรับโอนหนังสือ จดหมายเหตุทางแพทย์จากสมาคมมาเป็นของแพทยสมาคม พระองค์ก็ทรงอนุญาต ฉะนั้นจึงนับได้ว่าหนังสือจดหมายเหตุทางแพทย์ เป็นของแพทยสมาคม เริ่มตั้งแต่เล่มที่ ๘ ตอน ๑ เดือน เมษายน พุทธศักราช ๒๔๖๘ เป็นต้นมาวารสารเล่มนี้เริ่มไม่มีบรรณาธิการพิเศษ แต่มีบรรณาธิการ คือ ร.ท. ลีน สุวงศ์ (หลวงสุเวชช-ศุกกิจ) และผู้ช่วยบรรณาธิการอำมาตย์ตรี หลวงชาญวิธิเวทย์ และรองอำมาตย์โท ขุนพญง-เวชศาสตร์ กำหนดออกยังคงเป็น ๓ ตอนต่อปี ดังที่ได้กระทำในเล่มต้น ๆ และได้ดำเนินมาจนถึงเล่มที่ ๑๒ ในสมัยที่พันโทหม่อมเจ้าวัลภากรทรงเป็นบรรณาธิการ ท่านได้เพิ่มกำหนดออกของวารสารมาเป็น ๔ ตอนต่อปี คือเริ่มในเดือน เมษายน กรกฎาคม ตุลาคม มกราคม ตั้งแต่เล่มที่ ๑๓ พุทธศักราช ๒๔๗๓ ถึงเล่มที่ ๑๕ พุทธศักราช ๒๔๗๕

^๑ เรื่องเดียวกัน.

ในเล่มที่ ๑๖ พุทธศักราช ๒๔๗๕ บรรณาธิการได้เปลี่ยนกำหนดออกของวารสารมาเป็น ๖ ตอนต่อปี คือเริ่มในเดือนเมษายน กรกฎาคม กันยายน พฤศจิกายน มกราคม มีนาคม และในเล่มที่ ๑๗ พุทธศักราช ๒๔๗๗ เปลี่ยนมาออกในเดือนพฤษภาคม เป็นเล่มต้นแทนที่จะออกในเดือนเมษายน ส่วนตอนอื่น ๆ ยังคงเป็นเหมือนเดิม หน้าปกของหนังสือยังคงใช้หน้าปกที่เริ่มไว้ตั้งแต่เล่มที่ ๘ พุทธศักราช ๒๔๖๘ ต่อมาในเล่มที่ ๑๘ พุทธศักราช ๒๔๗๘ หม่อมหลวง เตอสนิทวงศ์ ได้รับหน้าที่บรรณาธิการ และในเล่มที่ ๑๙ ตอนที่ ๑ พุทธศักราช ๒๔๗๙ ก็ได้เปลี่ยนหน้าปกใหม่ โดยลงแจ้งความที่หน้าปก

การแบ่งเรื่องในเล่ม แบ่งออกเป็นภาค ๆ เป็นเรื่องที่ได้พบในระหว่างการรักษาหรือแปลจากจดหมายเหตุทางแพทย์ต่างประเทศ และเปิดแผนกคำถาม คำตอบเกี่ยวกับวิชาแพทยตามแบบอย่างวารสารต่างประเทศ กำหนดออกปีละ ๖ ตอน ของวารสารนี้ ได้ทำต่อมาจนถึงเล่มที่ ๒๒ พุทธศักราช ๒๔๘๒ ซึ่งมีนายแพทย์สวัสดิ์ แดงสว่าง เป็นบรรณาธิการจึงได้เริ่มทำสารบัญรวมไว้ในตอนที่ ๖ ของเล่มที่ ๒๐ พุทธศักราช ๒๔๘๐ คือพิมพ์สารบัญรวมตั้งแต่ ตอนที่ ๑-๖ ติดต่อกันไป เมื่อจะรวมเย็บเล่มก็นำสารบัญนี้มาเรียงไว้ข้างหน้าทำให้ได้ทราบเรื่องของแต่ละตอนต่อเนื่องกันโดยไม่ต้องใช้สารบัญประจำเล่มสิ่ง เป็นแบบอย่างการทำวารสารในต่างประเทศเมื่อครบเล่มแล้ว

ต่อมาในเล่มที่ ๒๓ พุทธศักราช ๒๔๘๓ สมัยเมื่อนายแพทย์เฉลิม บูรณนนท์ เป็นบรรณาธิการ ได้ยุบการออกวารสารจากปีละ ๖ ตอน เหลือปีละ ๔ ตอนต่อปีแทน โดยเริ่มในเดือนพฤษภาคม กรกฎาคม กันยายน พฤศจิกายน ในระยะนี้กำหนดออกไม่แน่นอน สลับกันไปมา เรื่องที่ลงมีภาษาต่างประเทศเพื่อประโยชน์แก่แพทย์ทั่วโลกจะได้อ่านวารสารนี้ได้ และสามารถใช้อารสารนี้แลกเปลี่ยนกับจดหมายเหตุต่างประเทศของประเทศไทยได้ สำหรับเรื่องภาษาไทยก็มีย่อเรื่องเป็นภาษาอังกฤษ ฝรั่งเศส หรือเยอรมันไว้ตอนท้าย และในทำนองเดียวกันเรื่องที่เป็นภาษาต่างประเทศก็มีย่อเรื่องเป็นภาษาไทยด้วย ในเล่มที่ ๒๔ พุทธศักราช ๒๔๘๔ โดยบรรณาธิการคนเดิมกับเล่มที่ ๒๓ คือนายแพทย์เฉลิม บูรณนนท์ ได้เปลี่ยนกำหนดออกเป็น ๖ ตอนต่อปี โดยเริ่มตั้งแต่เดือน มกราคม มีนาคม พฤษภาคม กันยายน พฤศจิกายน และเปลี่ยนหน้าปกวารสารใหม่โดยยกเลิกแจ้งความที่หน้าปกเสีย ชื่อภาษาอังกฤษของวารสารก็เปลี่ยนจาก Medical

Journal of the Medical Association of Siam มาเป็น Journal of the Medical Association of Thailand ซึ่งได้ใช้มาจนถึงปัจจุบันนี้

ในเล่มที่ ๒๖ พุทธศักราช ๒๔๕๖ นายแพทย์สรรพศักดิ์ ศรีเพ็ญ รัับหน้าที่บรรณาธิการ กำหนดออก ๔ ตอนต่อปี เริ่มตั้งแต่เดือนมกราคม มีนาคม พฤษภาคม และกรกฎาคม ต่อมาในเล่มที่ ๒๗ ลดลงเหลือ ๓ ตอนต่อปี คือเริ่มตั้งแต่เดือน มกราคม พฤษภาคม กันยายน กำหนดออกเช่นนี้ได้ดำเนินมาจนถึงเล่มที่ ๓๐ พุทธศักราช ๒๔๕๐ ในเล่มที่ ๓๑ พุทธศักราช ๒๔๕๑ สมัยที่นายแพทย์อุดม โปะชะกฤษณะ เป็นบรรณาธิการ ได้เปลี่ยนกำหนดออกเป็น ๖ ตอนต่อปี แต่กำหนดการออกของแต่ละปีไม่ตรงกันทุกปีไป นอกจากนั้นได้เปลี่ยนรูปของหน้าปกใหม่ในเล่มที่ ๓๑ โดยลงแจ้งความหน้าปก เรื่องที่ลงพิมพ์ในวารสารระยะนี้ เป็นเรื่องเกี่ยวกับการค้นพบยาใหม่ ๆ การรายงานโรคใหม่ ๆ และวิธีการรักษาใหม่ ๆ

การเปลี่ยนแปลงของวารสารได้เริ่มอีกในสมัยที่นายแพทย์สมัย จันทวิมล เป็นบรรณาธิการ คือในเล่มที่ ๓๖ ตอน ๒ พุทธศักราช ๒๔๕๖ โดยพิมพ์สารบัญ เรื่องที่หน้าปกแบ่ง เป็นนิพนธ์ ต้นฉบับ ย่อเรื่องภาษาอังกฤษ นิพนธ์พิเศษ บันทึกทางคลินิก ทบ-ทวนวิชา ย่อเอกสาร ปกิณกะ ข่าวแพทย์ จดหมายจากสมาชิก และบทบรรณาธิการ* การปรับปรุงที่เกิดขึ้นในระบะที่นายแพทย์สมัย จันทวิมล เป็นบรรณาธิการนี้ เป็นการปรับปรุงครั้งสำคัญที่ถือว่าเป็นแบบฉบับของจดหมายเหตุทางแพทยตลอดมา ช่วงนี้วารสารกำหนดออก ๖ ตอนต่อปี คือเริ่มตั้งแต่ มกราคม มีนาคม พฤษภาคม กรกฎาคม กันยายน พฤศจิกายน กำหนด ๖ ตอนนี้ ได้ดำเนินมาจนถึงเล่มที่ ๕๓ พุทธศักราช ๒๕๐๓ การเปลี่ยนแปลงในเล่มที่ ๓๖ นอกจากหน้าปกแล้ว รูปเล่มก็โตกว่าเดิม สิ่งที่มีตระกูลวิ้งเป็นพิเศษ คือเครื่องหมายวรรคตอน

ต่อมาในเล่มที่ ๕๔ พุทธศักราช ๒๕๐๔ นายแพทย์สงกรานต์ นียมเสน เป็นบรรณาธิการ ได้เปลี่ยนกำหนดออกเป็น ๑๒ ตอนต่อปี โดยเริ่มตั้งแต่เดือนมกราคม-ธันวาคม ซึ่งได้ดำเนินมาจนถึงปัจจุบันนี้ ช่วงนี้จดหมายเหตุทางแพทยได้ถึงยุคที่สมบูรณ์ที่สุดชนิดที่ไม่เคยมีมาก่อน

*"๕๔ ขวบของจดหมายเหตุทางแพทย (บรรณาธิการบันทึก)," จดหมายเหตุทางแพทย

คือได้บรรลุผลสำเร็จในการจัดทำจดหมาย เหตุทางแพทย์ให้เป็นวารสารรายเดือนได้โดยสมำ เสมอ
เมื่อนายแพทย์ทองน่าน วิภาตวณิช ได้รับตำแหน่งบรรณาธิการ ได้เปลี่ยนแปลงหน้าปกใหม่ใน
เล่มที่ ๔๕ พุทธศักราช ๒๕๐๕ โดยนำเอาสารบัญเรื่องไปไว้ในเล่มตามเดิมทั้งนี้เพื่อประโยชน์ใน
การรวบรวมเย็บเล่ม ได้มีการจัดทำตราชดนิยามคู่แ่งและตราชดชื้อ เรื่องที่ปรากฏในจดหมาย เหตุ
ทางแพทย์ เล่มที่ ๔๕ ตั้งแต่ตอน ๑-๑๒ (เดือนมกราคม-ธันวาคม) พุทธศักราช ๒๕๐๕ ออกแจก
แก่สมาชิก และในระยะนี้ได้ติดต่อขอให้ทางหอสมุดแพทย์แห่งชาติอเมริกา (National
Library of Medicine) ทำตราชดชดของวารสารนี้ลงในอินเด็กซ์ เมดิคัส (Index Medicus)
โดยลงมือทำตราชดชดนิพนธ์ต่าง ๆ ของจดหมาย เหตุทางแพทย์ตั้งแต่ปีพุทธศักราช ๒๕๐๗ (คริสต์ศักราช
๑๙๖๔) เป็นต้นไป^๑ แต่เป็นที่น่าเสียดายที่ได้ยกเลิกในเวลาต่อมา

เมื่อนายแพทย์ทินรัตน์ สติตนิมานการ ได้รับช่วงงานบรรณาธิการต่อมาในเล่มที่ ๔๗
พุทธศักราช ๒๕๐๗ ก็ได้ดำเนินตามเดิมในเรื่องรูปเล่ม กำหนดออก ได้มีการทำตราชดชดนี้เรื่อง
ทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษไว้ท้ายเล่มของฉบับเดือนธันวาคม ซึ่งเป็นฉบับสุดท้ายของปี ได้
เปลี่ยนแปลงในเรื่องกระดาษพิมพ์ โดยใช้กระดาษสีพิมพ์วารสารชิ้นจำนวนหนึ่งเพื่อแจกจ่ายไป
ตามห้องสมุดต่าง ๆ ในเมืองไทยและห้องสมุดในต่างประเทศ ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการเก็บเย็บ
เล่มถาวร ส่วนเล่มสำหรับสมาชิกยังคงเป็นกระดาษปฐพี วารสารจดหมาย เหตุทางแพทย์ คง
รักษารูปเล่มและหน้าปกเหมือนเดิมมาตลอด จนกระทั่งถึงเล่มที่ ๕๑ ตอน ๒ เดือนกุมภาพันธ์
พุทธศักราช ๒๕๑๑ ช่วงที่นายแพทย์สมชัย บวรกิตติ เป็นบรรณาธิการ ได้เปลี่ยนแปลงหน้าปก
ใหม่ คือไม่มีโฆษณาที่หน้าปก และเอาสารบัญเรื่องเดิม เคยอยู่บนปกกลับไปอยู่ในตัวเล่ม ระยะนี้
ภาษาภายในเล่มของจดหมาย เหตุทางแพทย์มีแนวโน้มจะเป็นภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาสากลมาก
ขึ้น ดังปรากฏในบทบรรณาธิการแกลงดังนี้

...พยายามที่จะทำให้วารสารมีคุณภาพทั้งในด้านวิชาการและรูปเล่มให้ดีขึ้นไปอีก และ
มีเป้าหมายที่สำคัญคือพยายามออกวารสารด้วยภาษาสากล โดยหวังให้เป็นตัวแทนเผยแพร่
วิทยาการไปสู่นานาชาติ ในปัจจุบัน จพสท. นับว่าเป็นวารสารการแพทย์ฉบับที่มีความ
เหมาะสมที่สุด ที่จะรับหน้าที่นี้ในฐานะเป็นวารสารของสมาคมซึ่งเป็นศูนย์รวมของแพทย์ทั้ง

^๑"สิ่งทีรอมานาน (บรรณาธิการบันทึก)," จดหมาย เหตุทางแพทย์ ๔๖ (เมษายน ๒๕๐๖):

ประเทศ จึงสามารถรับตีพิมพ์บทความจากแหล่งต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกประเทศได้อย่างกว้างขวาง...

ดังนั้นตั้งแต่ฉบับเดือนมีนาคม พุทธศักราช ๒๕๑๓ บทความวิชาการทั้งหมดในวารสารจดหมายเหตุทางแพทย์ จึงเป็นภาษาอังกฤษ แต่ยังคงมีเรื่องย่อเป็นภาษาไทย^๒ และเริ่มได้รับการทำดรรชนีในอินเด็กซ์ เมดิคัล ต่อมาจนถึงปัจจุบันนี้ ตั้งแต่ฉบับเดือนกรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๑๓ ได้เพิ่มบทบรรณาธิการ (Editorial) แบบวารสารต่างประเทศเป็นเรื่องภาษาอังกฤษวารสารจดหมายเหตุทางแพทย์ ยึดถือรูปแบบที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงสมัยนายแพทย์สมชัย บวรกิตติ เรื่อยมา จนกระทั่งถึงปีที่ ๕๕ ตอน ๒ เดือนกุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๑๕ นายแพทย์ประเสริฐ ทองเจริญ จึงรับหน้าที่เป็นบรรณาธิการมาจนถึงปัจจุบันนี้ ช่วงนี้มีการเปลี่ยนแปลงต่อไปอีก คือมีการเพิ่ม วัน เดือน ปี ที่ได้รับบทความจากผู้เขียนเพื่อตีพิมพ์ไว้ข้างท้ายบทความ (Received for Publication) และตัดย่อเรื่องภาษาไทยออกไปเป็นระยะเวลาหนึ่ง เนื่องจากต้องการลดค่าใช้จ่ายลง ในปัจจุบันได้กลับมีย่อภาษาไทยกำกับอีกแล้ว มีการเพิ่มรหัสสากลสำหรับวารสาร คือ ISSN (International Standard Serial Number) ลงบนหน้าปก คือ ISSN 0125-2208 ตั้งแต่ปีที่ ๖๒ ตอน ๘ เดือนสิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๒๒

ตลอดระยะเวลา นับแต่เริ่มมีการออกวารสารจดหมายเหตุทางแพทย์ฉบับแรกมาจนกระทั่งถึงปัจจุบันนี้ จะเห็นได้ว่าวารสารเล่มนี้มีพัฒนาการที่ดีขึ้นมาเป็นลำดับ จนปัจจุบันเป็นวารสารที่เป็นตัวแทนของประเทศไทยทางด้านการแพทย์ได้เป็นอย่างดี ในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาแม้ว่าจะมีเหตุการณ์ต่าง ๆ เกิดขึ้น อาทิเช่น ช่วงสงครามโลกครั้งที่สองที่ทำให้มีเรื่องต่าง ๆ มาลงในวารสารน้อยลงมาก จนบางฉบับเหลือเรื่องใหญ่ ๆ เพียงเรื่องเดียวเท่านั้น นอกนั้นเป็นข่าวสมาคม หรือกระดาษที่ใช้เป็นกระดาษที่มีคุณภาพต่ำ แต่จดหมายเหตุทางแพทย์ก็ไม่ได้หยุดออกเลย ทำให้ประเทศไทยมีวารสารนี้ติดต่อกันมาตั้งแต่ต้นจนถึงปัจจุบัน เท่ากับเป็นการบันทึกหลักฐานเรื่องโรคต่าง ๆ การรักษา การค้นพบใหม่ ๆ ตลอดจนข่าวสารทางแพทย์ได้เป็นอย่างดี นอกจากนั้น

^๑"บรรณาธิการแถลง," จดหมายเหตุทางแพทย์ ๕๓ (กุมภาพันธ์ ๒๕๑๓): ๑๗๒.

^๒"บรรณาธิการแถลง," จดหมายเหตุทางแพทย์ ๕๓ (มีนาคม ๒๕๑๓): ๒๓๑.

จดหมายเหตุทางแพทย์ยังเปรียบเสมือนเป็นวารสารนำ ที่ทำให้เกิดวารสารอื่น ๆ ในวงการแพทย์ และวิทยาศาสตร์ในช่วงเวลาต่อมา

วารสารทางการแพทย์ภาษาไทยรายการต่อจากจดหมายเหตุทางแพทย์ที่ยังคงจัดพิมพ์อยู่จนถึงปัจจุบัน คือ วิทยาสารเสนารักษ์ (The Royal Thai Army Medical Journal) วารสารเล่มนี้ จัดทำขึ้นเมื่อเดือนมกราคม พุทธศักราช ๒๔๕๑ โดยกรมแพทย์ทหารบก สาเหตุที่จัดทำวิทยาสารเสนารักษ์ขึ้น เนื่องมาจากเหตุผลสำคัญคือ ในระหว่างสงครามโลกครั้งที่ ๒ ประเทศไทยถูกตัดขาดในทางคมนาคมกับต่างประเทศ เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา จึงทำให้ไม่สามารถติดตามความก้าวหน้าในทางวิทยาศาสตร์การแพทย์ ซึ่งได้เจริญขึ้นโดยรวดเร็วได้ ดังนั้นการมีวารสารการแพทย์ขึ้นจึงเพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมการศึกษาให้นายแพทย์ทุกคนในกองทัพบกสนใจในโรคต่าง ๆ ที่ได้ผ่านมือมา และหากมีรายใดที่น่าสนใจก็ให้บันทึกรายละเอียดของโรครายนั้น ๆ ลงในวารสารเพื่อเผยแพร่ความรู้ให้นายแพทย์อื่นทราบต่อไป

วารสารไทยทางการแพทย์อีกเล่มหนึ่งที่มีความสำคัญต่อวงการแพทย์ไทย คือ สารศิริราช (Siriraj Hospital Gazette) ซึ่งเกิดขึ้นจากการที่คณะกรรมการคณะแพทยศาสตร์และศิริราชพยาบาล ลงมติรับโครงการของศาสตราจารย์ นายแพทย์อวย เกตุสิงห์ ที่เสนอให้คณะแพทยศาสตร์และศิริราชพยาบาล จัดพิมพ์วารสารเพื่อเผยแพร่ วิชาการและกิจการของคณะ หลังจากคณะกรรมการรับมติแล้ว สารศิริราชจึงได้ถือกำเนิดขึ้นเมื่อวันที่ ๑ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๕๒ มีกำหนดออกรายเดือน ปีละ ๑๒ ฉบับ

เหตุผลที่มีการออก สารศิริราชขึ้นใหม่ทั้ง ๆ ที่ในขณะนั้นมีวารสาร จดหมายเหตุทางแพทย์อยู่แล้ว คือเมื่อสงครามโลกครั้งที่ ๒ สิ้นสุดลงใหม่ ๆ วิชาการแพทย์ของไทยอยู่ในสภาพซบเซา คณะแพทยศาสตร์และศิริราชพยาบาล ซึ่งเคยจัดการประชุมวิชาการประจำเดือน ได้จัดให้มีการประชุมเพียงภาคละ ๒ ครั้ง เช่นเดียวกับสมัยระหว่างสงคราม ถึงกระนั้นก็ยังหาเรื่องที่จะนำเข้าไปประชุมยาก วารสารจดหมายเหตุทางแพทย์ไม่สามารถรับ เรื่องลงพิมพ์ได้มากกว่าปีละ ๒๐-๓๐ เรื่อง เนื่องจากมีทุนจำกัดและต้องพิจารณาเรื่องจากสมาชิกก่อน เหตุผลอีกประการคือ เรื่องที่เสนอในที่ประชุม เมื่อเสนอเสร็จแล้วก็จบไปเลยไม่ปรากฏหลักฐานต่อไป ไม่ได้รับการเผยแพร่ให้คุ้มเหนื่อย ดังนั้นในฐานะที่ศิริราช เป็นโรงเรียนแพทย์จึงได้มีบทบาทส่งเสริม

วิชาการ จัดออกวารสารสำหรับลงเรื่องภายในศิริราชขึ้นมา^๑

สารศิริราช นับได้ว่าเป็นวารสารการแพทย์ภาษาไทยเล่มแรกที่ทำโดยโรงเรียนแพทยวารสารรายการต่อมาที่ทำโดยโรงเรียนแพทย์แห่งที่สองคือ จุฬาลงกรณ์เวชสาร (Chulalongkorn Medical Journal) จัดทำเมื่อปีพุทธศักราช ๒๔๕๕ วารสารการแพทย์ของไทยมักประสบปัญหาในการจัดทำเหมือนดังเช่นวารสารการแพทย์ของต่างประเทศ คือ มีช่วงการออกระยะสั้น ตั้งแต่เริ่มมีการจัดทำวารสารไทยทางการแพทย์ขึ้นเป็นครั้งแรกเมื่อปีพุทธศักราช ๒๔๖๑ นั้น โดยทั่วไปปริมาณการจัดทำวารสารไทยสาขาแพทย์ได้เพิ่มขึ้นตามลำดับ ระยะเวลาที่มีการจัดทำวารสารมากที่สุด คือตั้งแต่ปีพุทธศักราช ๒๕๑๕ เป็นต้นมา

สภาพวารสารไทยทางการแพทย์ในปัจจุบันมีเพียงวารสารทางการแพทย์เฉพาะสาขาวิชา (Special Medical Journals) ซึ่งจัดพิมพ์ขึ้นมาเพื่อแพทย์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาวิชานั้น ๆ โดยตรง และวารสารทางการแพทย์ทั่วไป (General Medical Journals) เท่านั้น วงการวารสารการแพทย์ของไทยยังไม่มีวารสารประเภทดัชนี (Indexing Journals) ซึ่งใช้เป็นเครื่องมือในการค้นหารายชื่อบทความที่ปรากฏในวารสาร และไม่มีวารสารประเภทสาระสังเขป (Abstracting Journals) ซึ่งรวบรวมเรื่องย่อของบทความทางการแพทย์สาขาต่าง ๆ ไว้ด้วยกัน

สำหรับวารสารการแพทย์ที่พิมพ์เป็นภาษาต่างประเทศนั้น เริ่มมีออกมาบ้างแล้ว เช่น Thai Medical Journal เป็นวารสารการแพทย์ที่จัดพิมพ์เป็นภาษาอังกฤษล้วน ส่วนจดหมายเหตุทางแพทย์ เคยมีระยะเวลาหนึ่งที่ใช้แต่ภาษาอังกฤษ แต่ปัจจุบันได้กลับมีย่อเรื่องภาษาไทยกำกับอีกแล้ว

ปัจจุบันวารสารการแพทย์ของไทยได้รับการจัดทำโดยหน่วยงานราชการ ทางด้านการแพทย์และสาธารณสุข โรงเรียนแพทย์ทั่วประเทศ สมาคมแพทย์เฉพาะสาขาวิชา และหน่วยงานเอกชนที่จัดออกวารสารทางการแพทย์ในรูปของธุรกิจ ดังตารางรายชื่อวารสารต่อไปนี้เรียงลำดับวารสารตามปีที่จัดทำ

^๑"ประจักษ์ (บทบรรณาธิการ)," สารศิริราช ๑ (มกราคม ๒๔๕๒): ๒๔-๓๑.

รายชื่อวารสารไทยทางการแพทย์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๖๑-๒๕๒๓ (มิถุนายน ๒๕๒๓)

จัดเรียงตามปีเริ่มออก

ลำดับที่	รายชื่อวารสาร		ปีเริ่มออก
	ชื่อภาษาไทย	ชื่อภาษาต่างประเทศ	
๑	จดหมายเหตุทางแพทย์	Journal of the Medical Association of Thailand	๒๔๖๑
*๒	แถลงการณ์สาธารณสุข	-	๒๔๖๗
*๓	ข่าวแพทย์	-	๒๔๗๑
*๔	จดหมายเหตุนางพยาบาลไทย	-	๒๔๗๔
๕	สนองไอรุสภากาชาด	Thai Red Cross Magazine	๒๔๗๕
*๖	หนังสือพิมพ์เภสัชกรรม	Journal of the Pharmaceutical Association of Siam	๒๔๘๐
*๗	ข่าวการแพทย์	Medical Topics	๒๔๘๑
๘	วิทยาสารเสนารักษ์	The Royal Thai Army Medical Journal	๒๔๘๑
๙	วิทยาสารทันตแพทยศาสตร์	The Journal of the Dental Association of Thailand	๒๔๘๒
๑๐	สัตวแพทย์สาร	Journal of the Thai Veterinary Medical Association	๒๔๘๒
๑๑	สารศิริราช	Siriraj Medical Gazette	๒๔๘๒
*๑๒	ข่าวสารเภสัชพาณิชย์	The Druggists' Review	๒๔๘๓
๑๓	แม่และเด็ก	Mother and Child Magazine	๒๔๘๓
*๑๔	สวนปรุงสาร	-	๒๔๘๓

*วารสารหยุดออก

ลำดับที่	รายชื่อวารสาร		ปีเริ่มออก
	ชื่อภาษาไทย	ชื่อภาษาต่างประเทศ	
*๑๕	จดหมายเหตุการพยาบาล	-	๒๔๙๔
๑๖	แพทยสารทหารอากาศ	Royal Thai Air Force Medical Gazette	๒๔๙๕
*๑๗	เวชสาร	Medical Journal	๒๔๙๕
๑๘	จุฬาลงกรณ์เวชสาร	Chulalongkorn Medical Journal	๒๔๙๗
*๑๙	ฟ้าขาว	-	๒๔๙๘
๒๐	วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย	Journal of the Psychiatric Association of Thailand	๒๔๙๘
*๒๑	จุลชีววิทยาสาร	The Journal of the Microbiological Society of Thailand	๒๕๐๐
๒๒	วชิรเวชสาร	Vajira Medical Journal	๒๕๐๐
๒๓	นิตยสารสมาคมนิรามัยวิทยาลัยแพทย นานาชาติแห่งประเทศไทย	The Journal of the Inter- national College of Surgeons of Thailand	๒๕๐๑
*๒๔	นิรามัย	Niramai	๒๕๐๑
๒๕	วารสารการแพทย์	Medical Journal	๒๕๐๒
๒๖	วารสารของกรมวิทยาศาสตร์ การแพทย์	The Bulletin of the Department of Medical Sciences	๒๕๐๒
*๒๗	วารสารโครงการควบคุมฤดูระบาดของ ในประเทศไทย	TCP Bulletin	๒๕๐๒
*๒๘	ข่าว ตา หู คอ จมูก	Eye, Ear, Nose and Throat News	๒๕๐๓
๒๙	เชียงใหม่เวชสาร	Chiang Mai Medical Bulletin	๒๕๐๔

*วารสารหยุดออก

ลำดับที่	รายชื่อวารสาร		ปีเริ่มออก
	ชื่อภาษาไทย	ชื่อภาษาต่างประเทศ	
๓๐	วารสารแพทยนารี	Navy Medical Journal	๒๕๐๔
*๓๑	สารศิษย์เก่าสาธารณสุขศาสตร์	Public Health Alumni Bulletin	๒๕๐๔
๓๒	วารสารนิติวิทยาศาสตร์	Journal of the Forensic Sciences Association of Thailand	๒๕๐๕
๓๓	วารสารสมาคมกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย	Journal of the Pediatric Society of Thailand	๒๕๐๕
๓๔	รังสีวิทยาสาร	The Thai Journal of Radiology	๒๕๐๖
*๓๕	เลดสินเวชสาร	Lerd Sin Medical Gazette	๒๕๐๖
*๓๖	วารสารสาธารณสุขเทศบาล	Municipal Public Health Reports	๒๕๐๖
*๓๗	ข่าวสาธารณสุข	-	๒๕๐๗
*๓๘	นิตยสารการแพทย์เทศบาล	The Municipal Medical Journal	๒๕๐๗
*๓๙	นิตยสารเภสัชอายุรเวช	-	๒๕๐๗
*๔๐	วารสารโครงการกำจัดไข้มาลาเรียแห่งชาติ	N. M. E. P. Bulletin	๒๕๐๗
๔๑	วารสารเภสัชกรรมสมาคมแห่งประเทศไทย	Journal of the Pharmaceutical Association of Thailand	๒๕๐๗
*๔๒	วารสารเวชศาสตร์อุตสาหกรรม	Journal of Industrial Medicine	๒๕๐๘
*๔๓	แพทยศาสตร์ก้าวหน้า	-	๒๕๐๙
๔๔	วารสารมาลาเรีย	-	๒๕๐๙
*๔๕	วารสารอนามัย	-	๒๕๐๙
๔๖	โภชนาการสาร	Journal of the Nutrition Association of Thailand	๒๕๑๐

*วารสารหยุดออก

ลำดับที่	รายชื่อวารสาร		ปีเริ่มออก
	ชื่อภาษาไทย	ชื่อภาษาต่างประเทศ	
*๔๗	วารสารโรคเรื้อน	Leprosy News	๒๕๑๐
*๔๘	อายุรศาสตร์	-	๒๕๑๐
*๔๙	วารสารเทคนิคการแพทย์	The Journal of Medical Technology	๒๕๑๑
๕๐	วารสารเทคนิคการแพทย์ เชียงใหม่	Bulletin of Chiang Mai Associated Medical Sciences	๒๕๑๑
*๕๑	วารสารประสาทรพญา	-	๒๕๑๑
*๕๒	วารสารสาธารณสุขศาสตร์	Journal of Public Health	๒๕๑๑
*๕๓	วารสารเฟื่องฟ้า	-	๒๕๑๑
๕๔	จดหมายข่าวประชากร	-	๒๕๑๒
*๕๕	เชียงใหม่แพทยศตวรรษ ไคเจส	Chiangmai Pediatrics Digest	๒๕๑๒
๕๖	วารสารจิตวิทยาคลินิก	Journal of Clinical Psychology	๒๕๑๒
๕๗	วารสารเบาหวาน	Thai Diabetic Bulletin	๒๕๑๒
๕๘	วารสารสำนักงานคณะกรรมการ วิจัยแห่งชาติ	Journal of the National Research Council of Thailand	๒๕๑๒
*๕๙	จุลสารกามโรค	-	๒๕๑๔
๖๐	เวชปฏิบัติทั่วไป	-	๒๕๑๔
๖๑	นิตยสารโรงพยาบาลกลาง	The Journal of the Central Hospital	๒๕๑๔
๖๒	รามาริบัติ	-	๒๕๑๔
*๖๓	วารสารสาธารณสุข	Public Health Journal	๒๕๑๔

*วารสารหยุดออก

ลำดับที่	รายชื่อวารสาร		ปีเริ่มออก
	ชื่อภาษาไทย	ชื่อภาษาต่างประเทศ	
๖๔	เวชสารสัตวแพทย์	The Thai Journal of Veterinary Medicine	๒๕๑๔
๖๕	เทคนิคการแพทย์สาร	Bulletin of the Medical Technologists Association of Thailand	๒๕๑๔
๖๖	แพทยสภาสาร	The Thai Medical Council Bulletin	๒๕๑๔
๖๗	วารสารพยาบาล	Thai Journal of Nursing	๒๕๑๔
๖๘	วารสารสุขภาพ	Health Bulletin	๒๕๑๔
๖๘	สวรรค์ประชารักษ์สาร	-	๒๕๑๔
๗๐		Hospital Medicine	๒๕๑๔
๗๑	วารสารกรมการแพทย์และอนามัย	Journal of the Department of Medical Services and Health	๒๕๑๖
๗๒	วารสารประชากรศึกษา	Journal of Population Education	๒๕๑๖
๗๓	วิทยาสารสัตวแพทย์	The Journal of Veterinary Medicine	๒๕๑๖
๗๔	อนามัยครอบครัว	-	๒๕๑๖
๗๕	วารสารกลุ่มเภสัชกรโรงพยาบาล	-	๒๕๑๗
๗๖	วารสารกองสุขาภิบาล	-	๒๕๑๗
๗๗	วารสารชมรมแพทย์ทางกายโรค	-	๒๕๑๗
๗๘	วารสารแพทย์นครสัมพันธ์	-	๒๕๑๗
๗๘	วารสารเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล	Mahidol University Journal of Pharmaceutical Sciences	๒๕๑๗

* วารสารหยุดออก

ลำดับที่	รายชื่อวารสาร		ปีเริ่มออก
	ชื่อภาษาไทย	ชื่อภาษาต่างประเทศ	
๘๐	วารสารวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	Chulalongkorn University Research Journal	๒๕๑๗
๘๑	วิสัญญีสาร	Medical Journal of the Anesthesiologists' Association of Thailand	๒๕๑๗
๘๒	สารสิ่งแวดลอม	-	๒๕๑๗
๘๓	จดหมายเหตุทางยา	-	๒๕๑๘
๘๔	ไทยเภสัชสาร	The Thai Journal of Pharmaceutical Sciences	๒๕๑๘
๘๕	วารสารโรคติดต่อ	Communicable Disease Journal	๒๕๑๘
๘๖	วารสารโรคมะเร็ง	Cancer Journal	๒๕๑๘
๘๗	วารสารโรงพยาบาลกรุงเทพคริสเตียน	The Journal of the Bangkok Christian Hospital	๒๕๑๘
๘๘	วารสารโรงพยาบาลขอนแก่น	-	๒๕๑๘
๘๙	วารสารศูนย์แพทยศาสตรมหาวิทาลัยขอนแก่น	Khonkaen University Health Sciences Centre Bulletin	๒๕๑๘
๙๐	วารสารองค์การเภสัชกรรม	-	๒๕๑๘
๙๑	เวชสารแพทย์ตำรวจ	The Thai Police Medical Journal	๒๕๑๘
*๙๒	สรรพสิทธิประสงค์	-	๒๕๑๘
๙๓	วารสารกรมการแพทย์	Bulletin of the Department of Medical Services	๒๕๑๘
๙๔	วารสารกายภาพบำบัด	-	๒๕๑๘
๙๕	วารสารยูโร	Uro	๒๕๑๘

*วารสารหยุดออก

ลำดับที่	รายชื่อวารสาร		ปีเริ่มออก
	ชื่อภาษาไทย	ชื่อภาษาต่างประเทศ	
๙๖	วารสารรังสีเทคนิค	Journal of Radiological Technology	๒๕๑๙
๙๗	วารสารโรงพยาบาลชลบุรี	Cholburi Hospital Journal	๒๕๑๙
๙๘	วารสารสมาคมทำหมันแห่งประเทศไทย	Journal of Thai Association for Voluntary Sterilization	๒๕๑๙
๙๙	วารสารสมาคมออร์โธปิดิกส์แห่งประเทศไทย	Journal of the Thai Orthopaedic Association	๒๕๑๙
๑๐๐	วารสารสาธารณสุข จังหวัดเพชรบูรณ์	-	๒๕๑๙
๑๐๑	ใกล้หมอ	A Family Health Magazine	๒๕๒๐
๑๐๒	ข่าวสารจากกลุ่มเภสัชกรการอุตสาหกรรม	-	๒๕๒๐
๑๐๓	จุลสารสมาคมศิษย์เก่าแพทย์จุฬาลงกรณ์	-	๒๕๒๐
๑๐๔	ชีวิตใหม่	-	๒๕๒๐
๑๐๕	เชียงใหม่ทันตแพทยสาร	Chiang Mai Dental Bulletin	๒๕๒๐
๑๐๖	นิตยสารแพทย์อาสาสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี	-	๒๕๒๐
๑๐๗	วารสารการแพทย์สาธารณสุข	-	๒๕๒๐
๑๐๘	เวชสารโรงพยาบาลนครราชสีมา	Nakornrajsima Hospital Medical Bulletin	๒๕๒๐
๑๐๙	วารสารสวนดอก	-	๒๕๒๐
๑๑๐	วารสารสาธารณสุข สิงห์บุรี	Journal of Public Health, Singhburi	๒๕๒๐
๑๑๑	เวชปฏิบัติฉบับเด็ก	Medical Practice Memorandum	๒๕๒๐

ลำดับที่	รายชื่อวารสาร		ปีเริ่มออก
	ชื่อภาษาไทย	ชื่อภาษาต่างประเทศ	
๑๑๒	สังคมศาสตร์การแพทย์	-	๒๕๒๐
๑๑๓	สารคณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยมหิดล	The Bulletin of the Faculty of Medical Technology, Mahidol University	๒๕๒๐
๑๑๔		Thai Medical Journal	๒๕๒๐
๑๑๕	การอนามัยและสิ่งแวดล้อม	Health and Environment	๒๕๒๑
๑๑๖	แคทลียา	-	๒๕๒๑
๑๑๗	จุลสารชมรมแพทย์โรคติดเชื้อ แห่งประเทศไทย	Bulletin of Infectious Disease Group of Thailand	๒๕๒๑
๑๑๘	แม่และเด็ก	-	๒๕๒๑
๑๑๙	รามาศิษย์เวชสาร	Ramathibodi Medical Journal	๒๕๒๑
๑๒๐	วารสารคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น	-	๒๕๒๑
๑๒๑	วารสารชมรมแพทย์ชนบท	-	๒๕๒๑
๑๒๒	วารสารทันตแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	Chulalongkorn University Dental Journal	๒๕๒๑
๑๒๓	วารสารโรงพยาบาลพุทธชินราช	-	๒๕๒๑
๑๒๔	วารสารโรงพยาบาลสุโขทัย	Sukhothai Hospital Magazine	๒๕๒๑
๑๒๕	วารสารโรงพยาบาลอุดรธานี	-	๒๕๒๑
๑๒๖	วารสารสมาคมปรสิตวิทยาและ อายุรศาสตร์เขตร้อนแห่งประเทศไทย	The Journal of Parasitology and Tropical Medicine Association of Thailand	๒๕๒๑
๑๒๗	วารสารสุขศึกษา	Journal of Health Education	๒๕๒๑
๑๒๘	สามศาสตร์	-	๒๕๒๑
๑๒๙	แพทย์	-	๒๕๒๒
๑๓๐	เภสัชวิทยา	The Pharmacology	๒๕๒๒

ลำดับที่	รายชื่อวารสาร		ปีเริ่มออก
	ชื่อภาษาไทย	ชื่อภาษาต่างประเทศ	
๑๓๑	วารสารโรงพยาบาล	-	๒๕๒๒
๑๓๒	วารสารอาหารและยา	Journal of Food and Drug	๒๕๒๒
๑๓๓	หมอชาวบ้าน	Folk Doctor Magazine	๒๕๒๒
๑๓๔	ลำปางเวชสาร	The Bulletin of Lampang Hospital	๒๕๒๓
๑๓๕	วารสารวัณโรคและโรคทรวงอก	Thai Journal of Tuberculosis and Chest Diseases	๒๕๒๓
๑๓๖	วารสารสัตวแพทย์	Kasetsart Veterinarians	๒๕๒๓
*๑๓๗	จดหมายเหตุสถานควบคุม อุตสาหกรรม**		
๑๓๘	วารสารข่าวแพทย์สตรี**		
๑๓๙	สาร ส.ว.ท.**		

* วารสารหยุดออก

** ไม่ปรากฏปีที่เริ่มพิมพ์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย